

ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

ΕΛΛΗΝΙΣΤΙ ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ

ματεία περί μεταβολών κ.λ.π.
συμβιβαστον τῶν χαρακτήρων ὡς αἰτία διαζυγίου.
κτιῶν ἢ ἐπινέμησις καὶ ἡ τελετὴ τῆς 'Ινδίκτου ἐν τοῖς Πατριαρχείοις.
ιστήμη κατὰ τὸν Χέρμπερτ Σπένσερ καὶ ὁ 'Αγνωστικισμός.
'ἐπιμνημόσυνος εἰς τοὺς τέσσαρας Πατριάρχας τοὺς ἐνταφιασθέντας ἐν τῷ
ναῶ τοῦ Μεγ. Ρεύματος.
'ἐκφωνηθεὶς ἐπὶ τῇ ἐορτῇ τῆς 'Ορθοδοξίας (Κυριακὴ 1 Μαρτίου 1931) ἐν τῷ
ριαρχικῷ ναῶ.
ομασία τῆς Μονῆς τῆς Χώρας.
'αι ἱστορικαί, ἀρχαιολογικαί, κανονικαί, ἠθικοκοινωνικαί καὶ ἄλλαι δημο-
θεῖσαι εἰς διαφόρους ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ ('Εκκλ. 'Αλήθειαν, 'Ορθοδο-
κ. ᾤ.) τῆς Κ/πόλεως, τῶν 'Αθηνῶν, ἐν τῇ Μ. 'Ελλ. 'Εγκυκλοπαιδείᾳ κ. ᾤ.

ΓΑΛΛΙΣΤΙ ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ

ις ἢ προσέγγις τῶν χριστιανικῶν 'Εκκλησιῶν.
' τῆς ἐπιστήμης ἀγωγή κατὰ τὸν Χέρμπερτ Σπένσερ (διάλεξις δοθεῖσα ἐν
Ιανεπιστημίῳ τῆς Γενεύης).
ιώτερα δογματικὰ προβλήματα τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν ἐκ νέου ἔνωσιν τῶν
κλησιῶν. (Μετεφράσθη εἰς τὴν ρωσσικὴν ὑπὸ τοῦ ἐν Παρίσι τοῖς ρωσσοαμερι-
τοῦ Συνδέσμου).
ιρόγραφον εὐαγγέλιον κεκοσμημένον διὰ θαυμασίων μικρογραφιῶν φυλασσό-
ν ἐν τῷ Οἴκ. Πατριαρχείῳ.
'ως «τὸ διορθόδοξον καὶ διαχριστιανικὸν ἔργον τοῦ Οἴκ. Π/χείου» (διάλεξις
ιένη ἐν Παρίσι τοῖς κατὰ 'Ιανουάριον τοῦ 1932).

συνδρομητὰς τὸ ὅλον ἔργον (Α' κ. Β' μέρος) τιμᾶται ἐν Τουρκίᾳ γρ.	500
„ „ „ „ „ „ „ „ „ Ἑλλάδι δρ.	500
„ „ „ „ „ „ „ „ „ Εὐρώπῃ φρ. γλ.	80
„ „ „ „ „ „ „ „ „ Ἀγγλίᾳ λρ. στ.	1
„ „ „ „ „ „ „ „ „ Ἀμερικῇ δολ.	5
συνδρομητὰς τὸ παρὸν (Α' μέρος) τιμᾶται ἐν Τουρκίᾳ γρ.	300
„ „ „ „ „ „ „ „ „ Ἑλλάδι δρ.	300
„ „ „ „ „ „ „ „ „ Εὐρώπῃ φρ. γλ.	55
„ „ „ „ „ „ „ „ „ Ἀμερικῇ δολ.	3 1/2

ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ Μ. ΑΡΑΜΠΙΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΘΕΙΡΩΝ

ΦΩΤΙΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΗΤΟΙ

ΕΠΙΣΗΜΑ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

ΚΑΙ

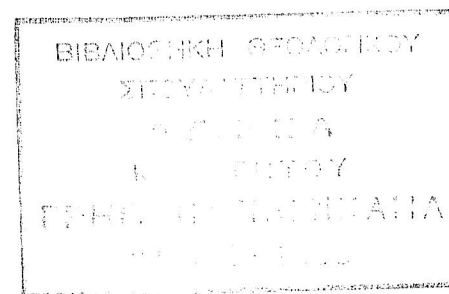
ΑΛΛΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ

ΤΟΥ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΜΕΤΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1935

οἱ τῶν διαζυγίων Εγ καὶ Εδ δὲν διαφέρουν πολὺ ἀπὸ τὸν τύπον τοῦ γραμμικοῦ τῶ ὁποῖον δημοσιεύει ὁ Νικόδημος ὁ Ἀγορείτης εἰς ἔλκον του (73).

Weyl, Topf und Besatzungs-Tropen
 färs, i ungewer gestiften
 Habsburger-Tropen von die Tropen
 Weyl, i ungewer gestiften

καθημένης τῆς ἡμῶν ταπεινότητος, συνεδριάζοντων αὐτῇ καὶ τῶν ἐντο-
μῶν, ἐπὶ λαβεστάτων ἱερῶν, καὶ «τιμωσάτων Ἀρχόντων» καὶ προσεστώτων
πῶν πάντων ὁ ἀπὸ χοροῦ...κατηγορῶν τῆς αὐτοῦ γυναικός... Ἀπατη-
τοῦτου μάρτυρος ἀξιώσταςτους παρήγαγε...καὶ τοίνυν ἡ ταπεινότης ἡμῶν

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ
ΣΙΛΒΕΣΤΡΟΥ

Ἡ ἀλληλογραφία αὕτη ἐμπεριέχεται εἰς χειρόγραφον κώδικα αὐτόγραφον τοῦ πατριάρχου Ἀντιοχείας Σιλβέστρου. Ὁ κώδιξ ἀσελίδωτος, ἀρκετὰ ὀγκώδης, εὐόσμητο ἄλλοτε ἐν τῇ μητροπόλει Βηρυτοῦ. Ἀπὸ τινων ἐξὼν φυλλάσσεται ἐν τῷ ἐν Λαμασῶ ὁρθοδόξῳ πατριαρχεῖῳ, ὁπότεν καὶ μοὶ ἀπεστῆλη διὰ πρόφρονος φροντίδος τοῦ φιλομούσου καὶ ἀγαπητοῦ ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ μητροπολίτου Τύρου καὶ Σιδωνος κνθ Θεοδοσίου. Τὸν εἰρημένον κώδικα ἀναγνώσας τῇ 20 Ἰανουαρίου 1866 ὁ τότε πατριάρχης Ἀντιοχείας Ἱερόθεος (1850-1895) ἐπημέλειωσεν εἰς τὴν πρώτην σελίδα τὰ ἐξῆς: «ὁ παρὼν κώδιξ περιέχει διαφόρους ἐπιστολάς τοῦ δευμήστου πατριάρχου Ἀντιοχείας Σιλβέστρου πρὸς τοὺς ἡγεμόνας τῶν ἡνωμένων ἡγεμονιῶν Βλαχίας καὶ Μολδαβίας, προσέτι καὶ ἄλλας ἐπιστολάς πρὸς τοὺς ἀγιοτάτους πατριάρχας καὶ πρὸς τὸν ἐν Κων/πόλει ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ, ἐξ ὧν καταδεικνύεται ἀκριβῶς ἡ κατάστασις τοῦ πολυπαθοῦς τούτου θρόνου τῆς Ἀντιοχείας ἐν ἐκείνῃ ἀκόμῃ τῇ ἐποχῇ, ἀνεγνώσθη καὶ παρ' ἡμῶν μετὰ πλείστου ἐνδιαφέροντος καὶ ἐπιστασίας ληφθεὶς ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τῆς ἐν Βηρυτῷ ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἐν ἣ καὶ διατάσσομεν νὰ μὲν εἰς αἰῶνας ὥς ἀναφαιρῆτον αὐτῆς κτῆμα». (Υπογρ.) Ὁ Ἀντιοχείας Ἱερόθεος. Ἐν ἔτει 1866. Ἰανουαρίου 20». Αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ κώδικος εἶναι ἀντίγραφα γραμμῶν ἀποσταλέτων παρὰ τοῦ Πατριάρχου Σιλβέστρου πρὸς διάφορα εἰκόσημα πρόσωπα — Οἰκ. Πατριάρχους Παΐσιον τὸν Β' καὶ Κύριλλον τὸν Ε', πρὸς τὸν πατριάρχην Ἀλεξανδρείας Ματθαῖον, Πατριάρχην Ἱεροσολύμων Παρθένιον, Ἠγεμόνας Μολδαβίας καὶ Βλαχίας, ὁφφικιστάτους τῶν δύο Ἠγεμονιῶν, διαφόρους ἀρχιερεῖς τοῦ οἴκ. θρόνου (Νικομηδείας, Σμύρνης, Προύσης, κ. ἄ) πρὸς τὸν πρωτοψάλτην τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ καπουκε-χαγιά τὸν ἰδίον Πατριάρχου Ἰωάννην. Ὡσαύτως περιέχει ἀντίγραφα ἐπιστολῶν ἀποσταλεισῶν πρὸς τὸν Σιλβέστρον παρὰ τοῦ Οἴκ. Πατριάρχου

τοῦ βοεβόδα Γρηγορίου Γκία, τοῦ Σαντορίνης Λιοντισίου καὶ τοῦ Παϊασίου Νικηφόρου. Πρὸς τούτοις ἐπαντῶν ἐν αὐτῇ ἀντίγραφον γραμμιάτων τῶν Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων ἀποσταλέντων πρὸς τὸν Σίλβεστρου.

Ἀπὸ τὴν ὀγκώδη αὐτὴν ἀλληλογραφίαν θὰ δημοσιεύσω ἐνταῦθα ἐκεῖνα μόνον τὰ γράμματα τὰ ὅποια θεωρῶ περισσότερον σύμφωνα πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς Φωτεινῆς μου Βιβλιοθήκης. Τὰ ἐν τῷ παρόντι τόμῳ δημοσιευόμενα ἔγγραφα ἐγράφησαν μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1748 καὶ 1754. Τὰ πλεῖστα καὶ σπουδαιότερα ἀνήκουσιν εἰς τὸ ἔτος 1753. Μέχρι τοῦδε πολλοὶ κώδικες ἐδημοσιεύθησαν περιέχοντες ἀλληλογραφίαν τοῦ Πατριάρχου Σιλβέστρου. Τῷ 1870 εἰς τὸ ἡμερολόγιον («Ἑθνικὸν Ἡμερολόγιον» σελ. 365 κ. ἐξ.) τοῦ Μ. Βρετοῦ ἐδημοσιεύθησαν «ἐπιστολαὶ τοῦ Σιλβέστρου ἀποσταλεῖσαι πρὸς τὸν Κιτίου Λιοντίου». Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κλήμης ὁ Καρναπῆς ἐδημοσίευσεν ἐν μέρος τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ Σιλβέστρου, ἰδίως ἐπιστολὰς αὐτοῦ πρὸς τὸν διδάσκαλον Ἰάκωβον τὸν Πάτριον (1). Ὁ νῦν Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομος τύποις ἐξέδωκεν ἐπὶ ἐπιστολὰς τοῦ πατριάρχου Σιλβέστρου ἀπευθυνομένας πρὸς τὸν πατριάρχην Ἱεροσολύμων Χρυσάνθον (2), μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1728 καὶ 1730, καὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὰς πρὸς τὸν Ἐθιγονοπόλεως Ἀνθίμου (3). Ὁ μακαρίτης Κεραμεὺς Παπαδόπουλος κατεχώρησεν εἰς τὸν πρώτον τόμον τῆς ἱεροληνικῆς του Βιβλιοθήκης περίληψιν ἀλληλογραφίας τοῦ πατριάρχου Σιλβέστρου μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1724 καὶ 1740. Ἡ δημοσίευσος ἐγένετο ἐπὶ τῇ βίβσει χαρτῶν κώδικος φυλάσσομένου ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τοῦ πατριαρχείου Ἱεροσολύμων (4).

Ὅλα τὰ ὡς ἄνω δημοσιεύματα εἶναι διάφορα πρὸς τὰ ἐνταῦθα δημο-

(1) «Ν. Σιών» 1905 σ. 48-238. Ὁ αὐτὸς Καρναπῆς ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ ἰδίῳ περιοδικῷ μελέτην περὶ τὸν τίτλον «ὁ πατριάρχης Ἀντιοχείας Σιλβέστρου». Τὰ ἀναφερόμενα ἀπογραμμάτια χειρογράφων τοῦ Σιλβέστρου εἶναι ἐκ τῶν τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις πλ/κῆς Βιβλιοθήκης. Ὁ Καρναπῆς ὀμύλει καὶ περὶ κώδικος περιέχοντος διαφόρους σημειώσεις σχετικὰς πρὸς τὴν βιογραφίαν καὶ τὴν πατριαρχικὴν σταδιοδρομίαν τοῦ Σιλβέστρου. Ὁ κώδιξ αὐτὸς ἀνήκεν ἄλλοτε εἰς τὸ οἶκ. πατριαρχεῖον. «Ν. Σιών» Β. (1905) σ. 197 καὶ αὐτόθι σημ. 3. Σημειώσεις τινες τοῦ εἰρημένου κώδικος δημοσιεύονται περὶ τοῦ Καρναπῆ ἐν τῷ περὶ οὗ ὁ λόγος περιοδικῷ τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας. (2) Ἐκκλησιαστικὸς Κήρυξ Κύρκου, 1911 σελ. 135-137. Ἐπὶ τῇ βίβσει κώδικος τοῦ ἐνταῦθα Ἀγιοταφικοῦ Μετοχίου.

(3) «Γρηγόριος Παλαμάς» Θεσσαλονίκης 1918 σ. 121, 123.

(4) «Ἱεροσολ. Βιβλιοθήκη» Α σ. 204 κ. ἐξ. ἀφ. 2 «Σιλβέστρου Ἀντιοχείας πρὸς μητροπολίτας Παφλόνιον Μεσοποταμίας, Ἀζωρίαν Θεοδοσιουπόλεως καὶ Καλλίνιον Ἀνήςας (1734) ἀφ. 46 Σιλβέστρου Ἀντιοχείας ἐχρησάμενος ἐπιστολῇ πρὸς τὸν αὐθέντην Μολδαβίας Γκίαν ἐπὶ τῇ προσφορᾷ 500 γροσίων εἰς τὴν ἐν Κύπρῳ Μονὴν Κύκκου» ἀφ. 65 Σιλβέστρου Ἀντιοχείας ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἡγεμόνα Μολδαβλαχίας Γρηγόριον Γκίαν συνιστάσα τὸν προσωνυγιὴν Ἰωάννην» (10 Φεβρουαρίου 1739).

σιευόμενα ἔγγραφα. Τὰ κυριώτερα πρόσωπα τῆς ἀλληλογραφίας, πλὴν τοῦ Πατριάρχου Σιλβέστρου, εἶναι ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Κύριλλος ὁ Ε' καὶ ἡ περὶ αὐτὸν σύνοδος καὶ ὁ πρωτοψάλτης τῆς Μ. Ἐκκλησίας Γιαννάκης, πρόσωπον λίαν προσφιλὲς εἰς τὸν πατριάρχην Κύριλλον ὡς καταράνεται ἀπὸ ὀρισμένα γράμματα τῆς συλλογῆς α (ἰδίᾳ α/7). Ὁ Κύριλλος ὁ Ε' κατὰ τὴν πρότην τοῦ πατριαρχείαν, ὡς ἐσημείωσα καὶ εἰς τὸν πρώτον τόμον τοῦ παρόντος συγγράμματος (5), ἐκυβέρνησα συνταγματικῶς τὴν ἐκκλησίαν σεβόμενος τὸ συνδικὸν σύστημα. Εἰς τὸ γράμμα β/2 π. δ. ζ. ἀναγινώσκουμεν· «ἀπὸ τοῦς ἁγίους ἀρχιερεῖς ὅλοι εὐρίσκονται εἰς τὴν πόλιν **μικροὶ καὶ μεγάλοι σχεδὸν ἕως τριάντα ἐκτονάχθησαν**». «Μεγάλους» ὁ Πρωτοψάλτης ὀνομάζει τοὺς ἄλλους «ἐγκρίτους» ἢ κατὰ τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους «δοκοῦντας» λεγομένους. Μικροὺς ἀποκαλεῖ τοὺς δευτερεύοντας ἀρχιερεῖς· καὶ ὁ Κούμης κάμνει διάκρισιν μεγάλων καὶ μικρῶν ἀρχιερέων. Εἰς τὸ γράμμα β/3 ὁ πρωτοψάλτης σημειώνει· «ἀνέφερον ὁ πατριάρχης τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὴν σύνοδον καὶ ἦτον μαζευμένοι ὅλοι οἱ ἀρχιερεῖς». Ὡστε καὶ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς δευτέρας πατριαρχείας του ὁ Κύριλλος ἐκυβέρνησα **συννοδικῶς**. Κατὰ δὲ τὰ τελευταῖα δύο ἢ τρία ἔτη τῆς δευτέρας πατριαρχείας του ἐξεδίωξε τοὺς συννοδικούς. Ἀφορμὴν εἰς τοῦτο παρέσχε κυρίως ἡ στάσις του ἐν τῷ ζητήματι τοῦ ἀναβαπτισμοῦ τοῦ κηρυττομένου ὑπὸ τοῦ ἐκ Κατὰλ Αὐξεντίου. Ὁ Πατριάρχης Σιλβέστρος ἐν τῇ πρὸς τὸν Ἰάκωβον Πάτριον ἐπιστολῇ του (1755) γράφει τὰ ἐξῆς· «καὶ δεύτερον τῆς δηλοποιούμεν ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐλάβομεν ἀπὸ βασιλεύουσας γράμματα τοῦ Παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὁμοῦ καὶ τινά ἴσα ἐγκυκλίον γράμματος περὶ τοῦ Ἀναβαπτισμοῦ... καὶ νὰ ἀποκριθῶμεν οὕτως, ὅτι ἀφ' οὗ παρῶθι συννοδικῶς καὶ **μὲ τὰς ὑπογραφὰς τῶν ἀρχιερέων** τότε κανονικῶς τὸ ὑπογράφουμεν καὶ ἡμεῖς. Δὲν ἠξεύρομεν ὅμως ποίους ἀρχιερεῖς ἐννοεῖ ἡ Παναγιότης του εἰς τὸ γράμμα του πῶς ἔχουν νὰ τὸ ὑπογράψουν μετὰ τὴν ὑπογραφήν μας. Ἡμεῖς ἐμύδομεν πῶς οἱ Ἀρχιερεῖς μὲ τὸ νὰ μὴ συναινέσουν τῇ τῷ αὐτῇ γνώμῃ **βιαίως ἐστάλησαν εἰς τὰς ἐπαρχίας τῶν** καὶ ἐσύνθεσαν καὶ ἀντιγραφικὸν βιβλίον. Ἡ τάχα μετὰ τὰς ὑπογραφὰς τῶν πατριαρχῶν μελετᾷ καὶ **ἄκοντας** νὰ τοὺς βάλῃ νὰ τὸ ὑπογράψουν καὶ τότε γενήσεται ἡ ἐσχάτη πλάνη χειρῶν τῆς πρώτης» (9). Ὁ Ὑψη-

(5) Σελ. 17 σημ. 30. Βλέπε καὶ σελίδας 16, 17, 18, 19, 24, 25, 26. Ὁ Κύριλλος ὁ Ε' ἦτο μητροπολίτης Μελενίκου καὶ τῷ 1745 κατὰ μῆνα Δεκεμβρίου ἐξέλεγε μητροπολίτης Νικομηδείας εἰς διάδοχόν τοῦ ἐπὶ 6 ἡμέρας χρηματίαςαντος Νικομηδείας — εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀποθανόντος Θεοκλήτου.— Γαβριὴλ τοῦ ἀπὸ Σεργῶν, εἶτα δὲ καθαιρεθέντος καὶ ἐξορισθέντος διὰ τὸν ἐνεργεῖον τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Κωνσταντίνου Μαυροκοδάτου. Ὁ Κύριλλος ἦτο Πελοποννήσιος, Μωραΐτης, λέγει ὁ Ὑψηλάντης. Εἶχεν ἀδελφὸν πραγματευτὴν τοῦ Μασεῖο Ἀγά Κιζιλὲ ἀγασί. Ὑψηλάντου μετὰ τὴν ἄλυσιν σ. 353 κ. ἀλλ.

(9) «Νέα Σιών, 1905 σ. 238, 239. «Κηρύσσεται ὁ ἀναβαπτισμὸς παρὰ τοῦ πατριάρχου

αὐτὴν καὶ μέλιστα ἐδῶ εἰς τὸ σάμυ (Δαμασκός) καθὼς εἰς τὰς ἡμέρας ταύτας ἐβεβαίωσθην ἔρχυν μὲ αὐτοὺς ἀγορασμένην καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν βοήθειαν τῶν ἔξω, ὅθεν καὶ προκύπτει τὸ ψεῦδος, καὶ πρῶτον περὶ ἡ ἀλήθεια, θέλω ἔχει μέγα (sic) μισθὸν ἐκ Θεοῦ, ἂν τρέξῃ χεῖς βοηθείας, μὲ οἷον τρόπον γνωρίζει, τοῦ καιροῦ καλοῦντος, ὅτι πάντῃ ἔμεναν ἀπροσπάτητα τοῦτα τὰ ὀλίγα λεκόμενα τῆς δευδοξίας καὶ δέον ἀντιλήψεως». Καὶ οἱ ἔξω δὲν ἦσαν μόνον αἱ τουρκικαὶ ἀρχαὶ ἀλλὰ καὶ γαλλικὴ κυβερνήτης, ἡ ὁποία ἤρχισε νὰ ἐφαρμόζῃ σχέδια μελλοντικῆς πολιτικῆς ἐπιτροπῆς ἐν Συρίᾳ διὰ τῆς δημοκρατικῆς προπαγάνδας. Εἰς τὸ ἔργον φρον β/7 ῥητῶς ἀναφέρει ὁ Σὺλβέστρος περὶ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Γάλλου πρεσβευτοῦ ὑπὲρ τοῦ Μαξίμου καθολικοῦ μητροπολίτου Χαλεπίου (τὸ Οὐνιτῶν ἀραβοφώνων τέως ὁρθοδόξων), καθὼς καὶ εἰς τὸν πρὸς τὸν Κ. τῆς Γαλλίας. «Εἰς τοὺς ἔξω μᾶς κατέργεξε μεγάλως ὁ κόνσολος τῶν Γαλλῶν». Τὰς ἐνεργείας ταύτας τῶν Γάλλων πρέπει νὰ ἀναγνώμεν μὲχρὶ τῶν χρόνων τῶν Σταυροφοριῶν (13). Τί ἐφρόνουν οἱ τότε Σουλτανοὶ περὶ τῆς προπαγάνδας ἐν γένει τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας τῆς διεξαγομένης ἰσχυρῶς τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας ἔγραψα εἰς τὸ αὐτὸ μέρος τῆς παρούσης Βιβλιοθήκης (14). Εἰς τὰ δημοσιευμένα ἔγγραφα λόγος ὅσα τὸς γίνεται περὶ τοῦ «πλουταρχοῦ Χαλεπίου» τῆς προσορμῆς αὐτοκρατορίας αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ θρόνου Ἀντιοχείας καὶ ἀνακηρύξεως αὐτοκρατορίας περὶ τοῦ Πτολεμαῖδος Σωφρονίου, περὶ προστάξεως τοῦ Σὺλβέστρου ἰ. Κωνσταντινουπόλεως πρὸς ἀπὸ κοινοῦ σύσκεψιν καὶ περὶ ἄλλων ὡς θὰ δεῖ ἡ εὐθὺς ἀκολουθοῦσα συντομωτάτη ἀνάλυσις τῶν ἔγγραφων.

Ἐγγραφα ΣΤ α 1-8.—Ἡ ἐπιστολὴ (ἀχρονολόγητον ἀντίγραφον ἐπιστολῆς) α/1 ἐστὶν ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Ἀντιοχείας Σὺλβέστρου εἰς τὸν οἰκ. π. τριάρχη Παῖσιον τὸν Β'. Ἐγγραφή ἐκ Δαμασκοῦ ἢ ἐκ Χαλεπίου κατὰ Μάτιον ἢ Φεβρουάριον τοῦ 1748 δ.λ.δ. ἐπὶ τῆς τρίτης πατριαρχείας τοῦ Παΐσιου. Τὸ τοιοῦτον συμπραίνει α) ἐκ τῆς χρονολογίας τὴν ὁποίαν γεννῶς φρουσι τὰ ἔγγραφα τοῦ κώδικος (1748-1754) β) ἐκ τῆς ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἀνογελίας περὶ μελετωμένης ἐλεύσεως εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Βλαχίαν. Ὁ Α. Κ. Ὑψηλάν γράφει σχετικῶς πρὸς τὸ ταξίδιον τοῦτο τὰ ἐπόμενα «Ὁ Ἀντιοχείας Σὺλβέστρος φυχὼν ἀπὸ τὸ Χαλέπι καὶ καταλαβὼν τὴν Κωνσταντινούπολιν».

¹³⁾ Ὁ L. Bréhier εἰς τὸ ἔργον του «Les Croisades» διασαφηνίζει καλῶς τὸ ζήτημα τῆς ἐπιστῆς τῶν Φράγκων (Εὐρωπαίων) μετὰ τῶν μουσουλμάνων Συρίας καὶ Γαλιτίας, Ἀράβων καὶ Τούρκων καὶ τῆς δημοκρατικῆς ἰδιαιτέρας θέσεως καὶ πρὸς μίαν τῶν Εὐρωπαίων ἐν Τουρκίᾳ. Ἡ πρώτη ἀρχὴ τῆς τάξεως ταύτης τῶν πραγμάτων ἀνάγεται εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Καρλομάγου.

¹⁴⁾ Σελ. 11, 12 καὶ αὐτοῦ σημ. 20.

Ὁ προμνηθεὶς Γιαννάκης καπνεργαῖς τοῦ πατριάρχου Σὺλβέστρου ὑπεδέχθη ὡς τοιοῦτος παρὰ τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου καὶ τοῦ Χαϊμάνου Γεωργίου, πενθεροῦ τοῦ βοεβόδα Ματθαίου Γ. Γκία. (ἔγγραφο Στ α/7). Διεδέχθη ἐν τῷ ὑποσηγήματι τοῦ καπνεργαῖ τοῦ πατριάρχου Σὺλβέστρου τὸν Μάριον (βλέπε ἴδιον ἔγγραφο) χρηματίας καὶ τοῦ πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως Καπνεργαῖς. Εἰς τὸ πρὸς τὸν Κύριλλον ἐορταστικὸν του γράμμα ὁ Σὺλβέστρος ἀποκαλεῖ τὸν Γιαννάκη τέκνον ἀγαπητὸν τοῦ Κυρίλλου. Ὁ Γιαννάκης ὡς πρωτοψάλτης τῆς Μ. Ἐκκλησίας εἶναι γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἰωάννης ὁ Τραπεζούντιος. Μαθητὴς ἐχρημάτισε τοῦ ὁσπύτου Τραπεζούντιου Παναγιώτου Χαλάτζογλου. Ὡς πρωτοψάλτην τοῦ οἰκ. πατριαρχείου, καὶ δομέστην τὸν Ἰάκωβον τὸν Πελοποννήσιον, βραδύτερον χρηματίσαντα ὁμοίως πρωτοψάλτην. Ὁ Γιαννάκης καπνεργαῖς τοῦ Σὺλβέστρου ἐχρημάτισε μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ πατριάρχου ἐκεῖνου. Ἐπὶ τοῦ διαδόχου τοῦ Σὺλβέστρου, τοῦ Φιλίππου, ἔλαβεν ἐξοφλητικὸν τῆς δόσοληψίας τῆς γενομένης καθ' ὅλα τὰ ἔτη τῆς ὑψηλότητος τοῦ ὡς καπνεργαῖ τοῦ Σὺλβέστρου. Ἀντίγραφον τοῦ γράμματός τούτου σώζεται εἰς τὸν κώδικα Ε. σ. 322 τοῦ οἰκ. πατριαρχείου (12).

Τὸ κυριώτερον οὐσιαστικὸν περιεχόμενον τῆς ἐν τῷ παρόντι τόμῳ δημοσιευμένης ἀλλοιογραφίας τοῦ Σὺλβέστρου εἶναι τὸ ἔξης: «Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν, τῆς ὁποίας τὸν ἀρχηγὸν καλεῖ ὁ Παῖσιος Νικόδημος «δεσπότην καὶ ὀφθαλμὸν τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας» (α/6), ὅπως συντρέξῃ διὰ τῶν παρὰ τῇ κεντρικῇ τουρκικῇ κυβερνήσει ἐνεργειῶν τῆς τὸν κινδυνεύοντα θρόνον τῆς Ἀντιοχείας. Τοὺς κινδύνους τούτους περιγράφει ὁ πατριαρχικὸς ἔξαρχος παρὰ τῆς Συνόδου καὶ τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ἀποσταλεῖς Σαντοράνης Διονύσιος εἰς τὸ πρὸς τὸν πατριάρχην Κυρίλλον Ε' γράμμα του (α/5). Εἰς τὸ γράμμα τοῦτο γραφέν τῇ 13 Ἰουλίου 1750 ὁ Διονύσιος γράφει «πλὴν δέσποτά μου παναγιώτατε μὲ τὴν αἰτίαν τοῦ σχίσματος εὐρίσκει μεγάλη ἐμπόδια, καὶ ἀληθινὰ μὲ τὴν αἰτίαν εὐρίσκει τῆς θέτει εἰς παντελεῖ ἀφανισμόν ἡ δευδοξία ἀπὸ τὸν θρόνον ἐκείνον, οὗ μόνον δὲν ἡσυχάζει εἰς τὴν πλάνην του ἀλλὰ καθ' ἐκαστὴν μὲ χιλίους τρόπους πιάσκει νὰ σύρῃ καὶ τοὺς λοιποὺς εἰς

Γ' σ. 89 Κερ. Παπαδοπούλου «Ἀνάλεκτα Ἱεροσολυμιτικῆς Σαχνολογίας» Β. 386. «Ν. Σιών» Β. σ. 197.

¹²⁾ Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ Καλλινίκου Δελιάνη «Πατριαρχικὰ ἔγγραφα Β. σ. 208 210. Περὶ τοῦ «κυριότης Γιαννάκη» δ.λ.δ. Πρωτοψάλτου Ἰωάννου Τραπεζούντιου βλέπε Μ. Γεδεών, «Χρονικὰ Πηχιστὸ οἶκον καὶ ναοῦ» σ. 213, καὶ Γ. Παπαδοπούλου τοῦ Μ. Πρωτοεκδίκου τῆς τοῦ Χ. Μ. Ἐκκλησίας, «Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς παρ' ἡμῶν Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς» Ἀθήναι 1890, σελ. 311, 312.

ξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων γράμματα τοῦ Σιλβέστρου καὶ αἱ πρὸς αὐτὸν ἀπαντήσεις τῶν δύο ἐκείνων πατριαρχῶν μαρτυροῦσι περὶ τούτου. Τὰ ἀν-
τιγράφα τῶν γραμμάτων τούτων, ὡς ἤδη ἐλέγχθη, (σ. 53) εὑρίνται εἰς
τὸν ἀναλυόμενον κώδικα τῆς Βηρυτοῦ. Τὸ γράμμα ἐγγόρη ἐκ Δαμασκοῦ
τῇ 13 Ἰουλίου 1750. Τὸν ἀρχιεπίσκοπον Σαντορόνης Διονύσιον συναντώ-
μεν ὑπογράφοντα σγύλλων τῷ 1746 ἐπὶ τῆς τρίτης πατριαρχείας τοῦ
Παΐσιου τοῦ Β' σχετικὸν πρὸς τὸ μοναστήριον τῆς νήσου Πρώτης. Ὁ
αὐτὸς Διονύσιος κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1766 τίθεται ὡς συνυποψήφιος ἐν τῷ
ὑπομνήματι τῆς ἐκλογῆς τοῦ Χαλεπίου Φιλήμονος ὡς πατριάρχου Ἀντι-
χείας, ἀντιτατασάμενος τὸν ἀποθανόντα πολυκαθῆ πατριάρχην Ἀντιο-
χείας Σιλβέστρον (19). Τὸ γράμμα α/β ἐγγόρη δύο ἡμέρας μετὰ τὸ α/5.
Ὁ ἀποστολεὺς εἶναι ὁ μητροπολίτης Παϊσιῶν (τοῦ κλίματος Ἀντιοχείας)
Νικηφόρος. Ὁ Νικηφόρος ὁμιλεῖ περὶ τοῦ «ἐρχομοῦ τοῦ ἁγίου ἐξάρχου»
δ. λ. δ. τοῦ Σαντορόνης Διονυσίου, τὸν ὁποῖον παριστάνει ὡς «κλαύσαντα
τὴν ἀθλίαν τοῦ θρόνου τούτου κατὰστασιν». Ὁ Νικηφόρος παραπονεῖται
διὰ τὴν «δύνησιν καὶ τὸν μερισμὸν τῶν κατοικῶν» τὰ ὁποῖα θεωρεῖ
ὡς αἷτια τῆς κακοδιαμονίας τοῦ θρόνου Ἀντιοχείας. Ἐξ αἰτίας τῶν «κα-
τοικῶν» «καθ' ἐκαστὴν πάσχοντες τὸν οἶκον». Ἐντύπων ἐμποιεῖ ἡ εὐλό-
γιστος μετὰ τῆς ὁποίας γράφει πρὸς τὸν οἶκον πατριάρχην καὶ ἡ δουλὴ ἀπέ-
ναντι ἐκείνου συμπεριφορά. Ὡς εἶδομεν (σ. 58) ὀνομάζει τὸν οἶκον πα-
τριάρχην «οφθαλμὸν τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας», ἐν τῇ ἰδίᾳ δὲ ἐπιστολῇ
σημειώνει «δουλικῶς προσκυνῶν» «ἐλαβὰ τὴν σεβασμίαν ἐπιστολὴν τῆς
ὑμετέρας παναγιότητος καὶ ὡς εἰκὸς ἐπροσκύνησα», καὶ εἰς τὸ τέλος ὑπο-
γράφει «δοῦλος εὐτελής καὶ εἰς τοὺς δέρισμούς». Διὰ τῶν ἀνωτέρω ἀπο-
δεικνύεται ἀφ' ἑνὸς τὸ μέγα κύρος καὶ ἡ ἀνυπολόγιστος ἐπιβολὴ τοῦ οἴκου
πατριάρχου ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ βαθεῖα ἐπίδρασις ἀσσαντῶν ἐδύμων τόσον ἐπὶ
τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς ὅσον καὶ ἐπὶ τοῦ οὐκρατίας. Τὸ α/7 εἶναι γράμμα
τοῦ πατριάρχου Σιλβέστρου σταλὲν ἐξ Ἀδριανῶν κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1752.
Ὁ Σιλβέστρος κἀνει λόγον καὶ περὶ ἄλλου γράμματος σταλέντος πρὸς
τὸν Κύριλλον ἐκ Σιμύνης ἅμα τῇ τῷ δεύτερον ἐκλογῇ του εἰς τὸν πατρ.
οἶκον. ἰθύνον. Ἀναφέρει καὶ περὶ γράμματος τοῦ Κυρίλλου πρὸς τὸν
Σιλβέστρον ἐξαγγελτικῶς τῆς ἐκλογῆς του ὁμοῦ πρὸς τὸ α/2 τῆς πρώ-
της πατριαρχείας τοῦ Κυρίλλου. Ἡ ἐπιστολὴ ἀναφέρει καὶ περὶ τοῦ γνω-

¹⁹⁾ Ὑψηλάντου, ἐνθ. ἀνωτ. σ. 611 Κ. Δελιάνη, «Πατρ. Ἐγγράφα» Β. σ. 207-8.
Ἦχος συνυποψήφιος ἦτο ὁ ἀρχιεπίσκοπος Φαναρίου Μακάριος. Τὸ ὑπόμνημα τῆς
ἐκλογῆς τοῦ Φιλήμονος παρελήφθη ἐκ τοῦ ΣΤ' κώδικος τοῦ οἴκου Π/χίου (σ. 118).
Ὁ Χρύσανθος εἰς τὸ Συναγμάτιόν του ἐν τῇ σήλῃ τῶν ἀρχιεπισκοπῶν τοῦ οἴκου
Π/χείου τοῖτην κατατάσσει καὶ ἀρχιεπισκοπὴν Σαντορόνης (σελ. ξη'). Ὁ Σαντορόνης
Ἐφρηναῖος ἐξελέγη κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1744.

στοῦ ἡδὴ διορισμοῦ τοῦ πρωτοψάλτου Γιαννάκη ὡς καπυεργαῖα τοῦ Σιλ-
βέστρου.

Τὸ α/8 τὸ ὁποῖον ἐπιγράφει ὁ Σιλβέστρος «ἐορταστικὸν» ἐστὶν ἀπὸ
τὸν Κύριλλον ἐκ Δαμασκοῦ κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1753. Ὁ πατριάρχης Ἀν-
τιοχείας ἀναφέρει τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίλλου ἐπὶ τῷ ὡς ἄνω διορισμῷ τοῦ
Γιαννάκη «τέανον ἀγαπητοῦ» τοῦ Κυρίλλου. Ἐρωτᾷ περὶ τῆς ἐλευσεως ἡ
μὴ τοῦ Πτολεμαῖδος Σωφρονίου εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ζητεῖ τὴν ὑπο-
στήξιν τοῦ Κυρίλλου ὑπὲρ τούτου ἐν τῇ ὑποθέσει τοῦ Χαλεπίου. Ὁ Σω-
φρόνιος κατ' ἐπίμονον παρακάλησιν τοῦ Σιλβέστρου εἶχεν ἐναλλάξ πρὸς ἐπι-
κὼς — ὃν ἀρχιερεὺς τοῦ κλίματος Ἱεροσολύμων — τὴν διοίκησιν τῆς μη-
τροπόλεως Χαλεπίου. Ἐν Χαλεπίῳ δὲν ἐπέτυχεν ὁ Σωφρόνιος. Ἐκεῖ διὰ
τῶν ἐνεργειῶν τῶν πλουσίων Χαλεπιδῶν «συνδρομέσιμος εἰρηκτῇ παρε-
δόθη». «Πλευθερώθη μὲν τῆς εἰρηκῆς καὶ τῶν σιδηρῶν, ἀλλ' ἔδωκε *χο-
εῖται* τοῖς παπισταῖς τοῦ ὅτι ὀφέποτε ἡθελεν ἐπιστρέφει εἰς τὸ Χαλέπι». Αὐτὸ
πληρώρη πονγγεῖα 40 εἰς τὸ ἔσχατὸν τὸ ἐν τῷ Χαλέπι. Αὐτὸ
τὸ χοῦστειον θὰ ἔχη ὑπ' ὀψιν πάντως ὁ Σιλβέστρος ὅταν γράφῃ εἰς τὴν
ἀναλυομένην ἐπιστολὴν «αὐτὸς (ὁ Σωφρόνιος) δὲ νὰ ἀπαλλαγῇ τῆς ἐνοχλῆς
τοῦ χοῦστειοῦ διὰ νὰ πάγῃ νὰ ἡσυχάζῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν του» (20).

Τὰ γράμματα β/1 β/2 β/3 εἶναι γράμματα τοῦ προηγουμένου Καπι-
κεργαῖα Γιαννάκη σταλέντα ἐκ Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὸν πατριάρχην
Σιλβέστρον, ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9 καὶ 28 Ἰουνίου καὶ 14 Ἰουλίου τοῦ ἔτους
1753. Ὁ Γιαννάκης ὁμιλεῖ περὶ τῆς πατριαρχικῆς καὶ συνδυαζῆς ἐπιστο-
λῆς διὰ τῆς ὁποίας προσεκαλεῖτο ὁ Σιλβέστρος εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν
διὰ νὰ συσκεφθῇ μετὰ τῶν ἰθύνοντων τῆς Μ. Ἐκκλησίας δι' ἀναγκαίαν
ὑπόθεσιν» (β/1). Εἰς τὸ δεύτερον γράμμα ἡ ὡς λέγει «πιτάνιον» (β/2)
καθορίζει τὴν ἀναγκαίαν ὑπόθεσιν προσθέντων «διὰ τὸ Χαλέπι διὰ τὸν
Μάξιμον, τὸν ὁποῖον πάσχουν νὰ τὸν καταστήσουν αὐτοκέφαλον νὰ μὴν
τὸν ἐξουσιάζῃ μῆτε ἡ μακαριότης τῆς μητὸς ὁ Παναγιώτατος καὶ ἡ Σύνο-
δος». Σημειωτέον ἐν παρόδῳ ὅτι ὁ Γιαννάκης μεταχειρίζεται τὴν λέξιν
«αὐτοκέφαλος» μὲ τὴν σύγχρονόν της ἔννοιαν. Καὶ εἰς τὸ γράμμα β/3
λόγος γίνεται περὶ τῆς αὐτῆς προσκλήσεως διὰ πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς τὴν

²⁰⁾ Α. Κ. Ὑψηλάντου ἐνθ. ἀνωτέρω σ. 366. Βλέπε καὶ σελίδα 364. Εἰς τὴν 372
ὁ Ὑψηλάντης γράφει. «Ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας κύριος Σιλβέστρος μὲ ἐγράφε νὰ
φρονέτω τὴν ἐξουσίαν (ἔτος 1755) τοῦ κακομαξίμου καὶ νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν μητροπό-
λιν τοῦ Χαλεπίου τῆς παπιστικῆς λατρείας. Ἐξήγησα λοιπὸν ἀπὸ τὸν Μάξιμον τὸ κατὰ
τοῦ Σωφρονίου προσρηθὲν *χοῦστει* μὲ ἀπεκρίθη ὅτι θέλει τὸ φέρεται ἀπὸ τὴν Πόλιν
μὲ τὸ εἶναι εἰς χεῖρας τοῦ οἰκονομικοῦ ἀδελφοῦ τοῦ λατοῦ Μανουὴλ-ἐφέτη. Κατεῖδον
τὸ φέδος καὶ παρεκίνησα τὸν ἡγεμόνα (Ραγῆ πασᾶ) νὰ κληθῇ διὰ τὴν ἀνάστησιν
τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐξέωσαν τοῦ Μάξιμου. Ὅθεν ἐγράφη ἄρτι περιγράφον τὴν εἰς τὸν
ἀποψιν τῶν χαλεπιδῶν Ρωμίων κληθῆσαν παρὰ τῶν παπιστῶν ἱεροφρονούντων».

ὅποιαν διετάχθη ὁ Γιαννάκης παρὰ τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου νὰ στείλῃ εἰς Δαμασκὸν διὰ πεζοδρομοῦ ἢ Σαγῇ ὡς ἀλλαχοῦ τῶν τριῶν τούτων γραμμῶν λέγει μεταχειριζόμενος τὴν τότε ἐν χρήσει ἀραβικὴν λέξιν «sayi» = ἀγγελιαφόρος, πεζοδρόμος. Μεταχειρίζεται καὶ τὴν ἀραβικὴν λέξιν (λογιστικὴν) ιτζμάλι (icmal τὸ ιτζμάλ σημαίνει περίληψιν, συνοπτικὸν λισμόν). Ἀναφέρει καὶ τὴν ἀραβοπερσικὴν λέξιν ρουζναμέ = ἡμερολόγιον· ἔξοδα καταχωρήσεως εἰς τὰ λογιστικὰ βιβλία σημαίνει ἡ φράσις «τοῦ β/1 «ἐπλήρωσα καὶ τὸ περσινὸν καὶ τὸ φρεϊνὸν τῶν ρουζναμέδων». Τὸ ιτζμάλι τὸ ἀναφέρει ἐξ ἀφορμῆς τῆς πληρωμῆς τοῦ μυρίου. Ὁ προμνησθεὶς Οὐγγροβλαχίας Ἰγνάτιος περὶ τοῦ μυρίου γενικῶς γράφει τὰ ἐπόμενα· «καὶ τὸ μὲν μύριον πληρῶναι ἕκαστος ἀρχιερεὺς εἰς τόσας χιλιάδας ἄσπρα, τὸ δὲ χαράτσειον εἰς τόσα τουρκικὰ φλωρία· τὸ κανονικὸν ὅπου πληρῶνουν οἱ χριστιανοὶ εἰς τοὺς Ἀρχιερεῖς εἰς τόσα ἄσπρα καὶ τὸ παρὰ τῶν ἱερῶν φιλότιμον ὑπάγει εἰς τὸν ἐτήσιον φόρον τοῦ μυρίου τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τοῦ πατριαρχείου· αὐτοῦ στέλλεται καὶ παρὰ τοῦ Κοινοῦ τῆς Ἐκκλησίας κατ' ἐποχὰς διωρισμένως πληρῶνεται εἰς τὸν Χασνὲν ἢ τὸν κοινὸν Θησανρόν, καὶ ὁ Δεφτερδὰρ ἐφέντης ἢ ὁ Ἀρχιεπισκοπάρχης **δίδει τὴν ἐξόφλησιν**» (21). Ὁ Γιαννάκης ἀναφέρει καὶ ἓνα ἄλλον ἐτήσιον φόρον «τοῦ ραμαζανιοῦ» συνιστάμενον εἰς «καῖβέ, ζάχαρι καὶ ἀγιοκέρια». Εἰς τὸ β/3 γράφει «πάσχουν διὰ νὰ φέρουν τὸν Μάξιμον», διὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ἰδίου Μαξίμου τοῦ ἐξιλαμισθέντος καὶ ὀνομασθέντος Μεχμέτ. Περὶ τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς ἐπαρχίας Χαλεπίου μανθάνομεν τὰ ἑξῆς ἐκ τοῦ γνωστοῦ ἔργου τοῦ Ὑψηλάντου «οὐσαν γὰρ (τὴν μητρόπολιν Χαλεπίου) ὑπὸ τῷ θρόνῳ Ἀντιοχείας οἱ παπισταὶ κατεδίδωκαν αὐτήν, καὶ τέλος ἵνα οἰκειοποιηθῶσιν αὐτήν καὶ ἀρπάσωσι παρὰ τοῦ Σιλβέστρου Ἀντιοχείας ὑπεσχέθησαν εἰς τὸ μὲν ἀνὰ ἔτος γρόσια 300 **καὶ ἀποκατέστησαν αὐτὴν αὐτοκέφαλον**» (22). Ὁ πρωτοψάλτης περὶ τῆς ἐπαρχίας τοῦ Χαλεπίου ἦτο φαίνεται ἡσυχος διότι ὑπῆρχε ἐντὸς τοῦ βερατίου τοῦ Σιλβέστρου ἢ καλλίτερον ἐντὸς τῶν ὁρίων ἐκείνης τῆς περιοχῆς τῆς ὁποίας ὡς ἐργολάβος τρόπον τινὰ ἀνέλαβε τὴν διοίκησιν. «Εἶναι σὺν ἰλιτζάμι της» εἶπεν εἰς τὸν μολλὰν Μουσταφᾶν. Περὶ τοῦ προσηγορευμένου «χοτζετίου» τοῦ Σωφρονίου ὁμιλεῖ ὁ Γιαννάκης εἰς τὸ γράμμα β/2 δικαίως χαρακτηρίζων τοῦτο ὡς κατασκευὴν πρὸς ἀπέλασιν τοῦ Μητροπολίτου ἐκείνου ἐκ Χαλεπίου. Κάμνει μνεϊαν καὶ περὶ τοῦ Πρωτοσυγκέλλου τοῦ πατριάρχου Σιλβέστρου Μακαρίου καὶ περὶ τῆς ἐξορίας τοῦ προμνησθέντος Χατμάνου Γεωργίου γενομένης οὐχ εἰς Χίον (23), ὡς γράφει ὁ Ὑψηλάντης, ἀλλ' εἰς Τένεδον. Διὰ τὸν Μανόλην ἢ

21) Μνημ. ἔργον σελ. 32.

22) ἔνθ. ἀνωτέρω σ. 377.

23) * Ἐξορίσθη ὁμοῦς ὁ πενθερός του (τοῦ Ματθαίου Γρηγορίου Γκίκα ἡγεμόνος

Μανολάκην Τζεβαερτζήν τὸν ἀναφερόμενον εἰς τὸ β/2 ἀναγινώσκομεν τὰ ἑξῆς εἰς τὸν χρονογράφον Ὑψηλάντην· «ἐξορίζει (ὁ Σπαθάρης Γεώργιος) τὸν Χίον Σκαναβὴν Δημήτριον, τὸν Χατζῆ-Ἀσλάνην καὶ τὸν **Μανόλην Τζεβατσεαρτζήδες** καὶ τὸν ρηθέντα Σπαθάρην Ἰάκωβον Ρῆζον. Ἀλλ' αὐτοὶ οἱ ἔσχατοι δύο φυγῇ τὴν σωτηρίαν εὗραντο. Ἀποκτᾷ καὶ τὸς δι' αὐτὰς τὰς ἐξορίας πολλοὺς ἐχθροὺς... καὶ τὸν καζασκέρην καὶ ρεῖσουλ-οὐλφειὰ Ὅσμαν-μουλλὰν ἐφέντην διὰ τὸν **Μανόλην Τζεβαερτζήν**».

Τὰ γράμματα β/4 καὶ β/5 εἶναι ἐπιστολαὶ τοῦ πατριάρχου Σιλβέστρου ἀποσταλεῖσαι πρὸς τὸν Κωνσταντινουπόλεως Κύριλλον· καὶ ἡ μὲν πρώτη φέρουσα ἡμερομηνίαν 10 Ἰουλίου 1753 ἐγράφη ἀπὸ Ἐπιφανείας, ἡ δὲ δευτέρα τῆς 13 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους ἐστάλη ἀπὸ Ἐμέσσης. Τὸ πρῶτον γράμμα εἶναι ἀπάντησις εἰς γράμμα τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου διὰ τοῦ ὁποίου — γραφέντος τῇ 2 Ἰουνίου ἰδίου ἔτους — ὁ οἰκ. πατριαρχὴς ἐπληροφόρει τὸν Σιλβέστρον μεταξὺ ἄλλων καὶ περὶ τῆς εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐλεύσεως τοῦ Πτολεμαῖδος Σωφρονίου. Ὁ Σιλβέστρος ἐκφράζει λύπην διότι δὲν συννητήρη ἐν Σμύρνῃ μετὰ τοῦ Σωφρονίου. Ὁμιλῶν δὲ περὶ «συκοφαντίας» καὶ «σκεωφημάτων» τῶν Χαλεπλίδων κατὰ τοῦ Σωφρονίου ἐπιβεβαιώνει τὰ ὑπὸ τοῦ Ὑψηλάντου γραφόμενα· «ὁ ἡγεμὼν τοῦ Χαλεπίου προφάσει τοῦ παπισμοῦ εἰρηκτῇ παραδοὺς τινὰς τῶν πλουσίων Χαλεπλίδων Ρωμαίους τὸ γένος ἐξημίωσε δόσει χρηματικῇ. Ὑποτοπάσαντες αὐτοὶ τὸ ὅτι νὰ ἐξημιώθησαν ἐκ **διαβολῆς τοῦ Σωφρονίου** πρὸς τὸν ἡγεμόνα διὰ τοῦ τερζίμπασί του, ἀναχωρήσαντος ἤδη τοῦ ἡγεμόνος εἰς τὴν Τζέρδα, ἐγκαλοῦσι τὸν Σωφρόνιον εἰς τὴν κρίσιν...» Κατωτέρω ὁ Ὑψηλάντης ἀναφέρει περὶ τῆς εἰς Πάτιμον μεταβάσεως τοῦ Σωφρονίου καὶ παραμονῆς του ἐκεῖ ἐπὶ διετίαν· περὶ τῆς εἰς Πάτιμον ἀναχωρήσεως τοῦ Σωφρονίου κάμνει λόγον καὶ τὸ γράμμα β/4 (24) Ὁ Σιλβέστρος παρακαλεῖ τὸν Κύριλλον νὰ ὑποστηρίξῃ τὸν Σωφρόνιον πέμψων εἰς τὸ κατεργον πάντα ἐνεργοῦντα παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ ὑπὲρ τοῦ κακομαξίμου καὶ κατὰ τοῦ Σωφρονίου. Ἀξία ἰδιαιτέρας σημειώσεως εἶναι ἡ ἑξῆς περικοπὴ τοῦ γράμματος «καὶ ὁ Θεὸς οἶδεν τὴν ἰδικὴν μας γνώμην πῶς καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἀγωνιζόμεθα λόγῳ τε καὶ ἔργῳ στηρίζοντες τὰς ἐπαρχίας διὰ νὰ φυλάξωσι τὴν δρθόδοξον πίστιν καὶ νὰ ἐπιστρέψωσι τὸν λατινισμόν». Ὁ «ἐλευσόμενος» νέος πασᾶς ἴσως θὰ ἦτο ὁ ἀντικαταστάτης τοῦ Ἰσμαὴλ πασᾶ περὶ τοῦ ὁποίου ἀνωτέρω (σ. 61) ἐγένετο λόγος· δὲν θὰ

τῆς Βλαχίας) Γεώργιος Χάτμανος εἰς Χίον... Μετὰ μικρὸν δόσει χρημάτων πρὸς τὸν Ἐπίτροπον ἐπανήλθε πάλιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν». Αὐτόθι, 368, 369.

(24) Ὑψηλάντου ἐνθ. ἀν. σ. 366.— * Ἐλευθερωθεὶς σὺν ὁ Σωφρόνιος, ἀπελθὼν εἰς τὴν Λαοδικεϊαν καὶ νηὸς ἐπιβάς κατέλαβε τὴν Πάτιμον, ὅπου διατρίψας ἔτη δύο ἀπῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν».

ἦτο πάντως ὁ Ραγῆπ παῶς διότι αὐτὸς ἦτο τότε βαλῆς τῆς Οὐρφας ἡγεμὼν Χαλεπίου διορισθεὶς κατὰ τὸ 1755.

Ἄνωθεν τοῦ γράμματος β/5 ὁ Σιλβέστρος γράφει «ἀποκρίσεις τῆς συνδυαῖς ἐπιστολῆς διοῦ προσελήθημεν καὶ αὐθὺς εἰς βασιλεύουσιν». Περὶ τῆς εἰς Κ/πολιν προσκλήσεως ταύτης ἐγένετο λόγος ἀνωτέρω. Προσπαθεῖ τώρα ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας νὰ δικαιολογήσῃ ἐν τῇ ἀπαντήσῃ του τὴν πρόθεσίν του νὰ μείνῃ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ θρόνου του. Θεωρεῖ τὴν ἐν μέσῳ τοῦ ποιμνίου του παρουσίαν συντελεστικὴν εἰς τὴν σύστασιν τῶν αὐτῶν ἐκκλησιῶν. Ὀμιλεῖ περὶ τῆς «*παρὰ λόγον ἀποσπάσεως*» τοῦ Χαλεπίου, δ. λ. δ. περὶ τῆς προορθηθείσης αὐτοκεφαλαιοποιήσεως τῆς ἐπαρχίας ταύτης. Τὸ «βουνὸν» περὶ τοῦ ὁποίου ὁ Σιλβέστρος ὁμιλεῖ εἶναι τὸ ὄρος τοῦ Λιβάνου, «τὸ ἄσπλον» τῶν παπιστῶν» (25). Ἐπαφίηται τὴν ἐνέργειαν τῶν δεόντων εἰς τὸν Κύριλλον καὶ «τὴν ἱερὰν τῶν συναδελφῶν ἁγίων ἀρχιερέων διμήγουρι» εἰς τοὺς ὁποίους, πρόεδρον καὶ σῶμα συνόδου, ἀπευθύνει τὴν ἐπιστολήν. Ἐνταῦθα γίνεται μνεῖα δρισμοῦ — βασιλικῷ βεβαίως — κατὰ τὸν ὁποῖον «μήτε πασῶς, μήτε ἄλλος νὰ μὴ ἀνακατώνηται εἰς τὰς τῶν ἀρχιερέων ὑποθέσεις μήτε ἄρξια μήτε νταβίδες νὰ εἰσακούονται». Περὶ τῆς ἀναμείξεως τῶν ἰσχυρῶν πασάδων καὶ ἐν γένει τῶν ἀνωτέρων Τούρκων ὑπαλλήλων εἰς τὰ τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰδικώτερον εἰς τὰς ἀρχιερατικὰς ἐκλογὰς ἔγραψα, ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τόμῳ εἰς τὰς σελίδας 227-229, ἐν δὲ τῷ παρόντι εἰς τὰς σελίδας 26 καὶ 27.

Τὸ γράμμα β/6 γραφὲν μίαν ἡμέραν μετὰ τὸ β/5 εἶναι τοῦ ἰδίου πρὸς αὐτὸ περιεχομένου καὶ ἀπευθίνεται πρὸς τὸν Καπιεχαγιάν Γιαννάκη. Προσθετεῖ μόνον τὸ δέον γενέσθαι ἐν ἡ περιπτώσει ὁ πατριάρχης καὶ ἡ Σύνοδος τῆς Κ/πόλεως ἐπιμένουν εἰς τὴν ἀπόφασίν των περὶ «ἐπανακρίσεως» τοῦ Σιλβέστρου εἰς τὴν Κων/πολιν. Ζητεῖ ἐκδοσὶν «βασίλικου δρισμοῦ» διὰ τοῦ ὁποίου ἀναφέροντος τοὺς λόγους τῆς προσκλήσεως εἰς τὴν τότε βασιλεύουσιν θὰ ἐδικαιολογεῖτο πρὸ τοῦ ποιμνίου ἡ ἐκ τοῦ θρόνου ἀπουσία του. Ὁ δρισμὸς θὰ προσερίξτετο διὰ τὸν ἡγεμόνα τῆς Λαμασκού. Κάμνων λόγον περὶ τῆς ἀποσπάσεως τοῦ Χαλεπίου προσθετεῖ «νὰ ἀποσπασθῇ διὰ τὸν Παναγιώτατον καὶ νὰ πηγαίνῃ ἐκεῖ μεθ' ὁρισμὸν βασιλικῶν ὁ Ἀρχιεμμανδρότης Ἰγνάτιος». Ἡ προσάρτησις αὐτῇ τοῦ Χαλεπίου ἐγένετο τῷ 1757 ὁπότε καὶ ἐξελέγη μητροπολίτης τῆς ἐπαρχίας ἑκείνης ὁ Ἀρχιδιάκονος τῆς μητροπόλεως Δέσπων Φιλήμων. Εἰς τὸ ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς τοῦ Φιλήμονος ὡς μητροπολίτου Χαλεπίου ἀναφέρεται ἡ παρακλήσις τοῦ Σιλβέστρου περὶ προσαρκτήσεως τοῦ Χαλεπίου εἰς τὸν πατριάρχειον Κ/πόλεως. «Διὰ παρατήσεως ἰσχυρὰς παρεχώρησεν (ὁ Σιλβέστρος)

(25) Ὑψηλάντου, ἐνθ. ἀν. σ. 377.

καὶ ἐπαφίηκε τὴν ἁγίαν ταύτην μητρόπολιν Χαλεπίου εἰς τὸν ἀγιώτατον θρόνον Κωνσταντινουπόλεως» (26). Ἡ ἐπιστολὴ ἐστάλη ἀπὸ Ἐμμέσης.

Τὸ β/7 εἶναι γράμμα τοῦ Γιαννιάκη πρὸς τὸν Σιλβέστρον ἀποσταλὲν τῇ 28 Αὐγούστου 1753. Ἐξ αὐτοῦ μανδάνομεν ὅτι τὰ προηγουμένα γράμματα β/4 β/5 β/6 ἐκομίσθησαν εἰς Κωνσταντινούπολιν διὰ τοῦ μητροπολίτου Ἐδέσσης. Ὁ Γιαννιάκης κἀμνει λόγον περὶ τῆς διαλλαγῆς μεταξὺ τοῦ Χαλεπίου καὶ τοῦ Ἀμίδης τῶν ὁποίων αἱ ἐπαρχίαι ἐγεννίαζον. Τὸ «ἰτλάκι» περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλεῖ ὡς πρὸς τὸν Χάρμανον Γεώργιον (ἴδε σ. 64 σημ. 23) εἶναι ἡ ἀπαλλαγὴ (İdlak āraḫ. λέξις = ἀπόλυσις) ἀπὸ τῆς εἰς Τενεδον ἐξορίας. Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης πληροφοροῦμεθα ὅτι κατ' Αὔγουστον τοῦ 1753 ὁ Σωφρόνιος Πτολεμαῖδος καὶ ὁ Ἀλεξανδρείας Ματθαῖος εὐρίσκοντο εἰς τὴν ἐν Μ. Ρεῦματι (Βοσπόρου) οἰκίαν τοῦ Κωνσταντινῆ βόδα Μαυροκοδάτου συντεπείλῃ ἐπιδημικῆς νόσου (πανώλους). Εἰς τὸ Μέγα Ρεῦμα εὐρίσκοντο πολλὰ ἀρχοντικά σπήτια. Κατὰ τὴν ἰδίαν ἐποχὴν διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ὁ Ἐδέσσης εὐρίσκει εἰς τὴν Πιρίκρηπον. Τὸ β/8 εἶναι ἡ ἀπάντησις τοῦ πατριάρχου Σιλβέστρου γραφεῖσα κατ' Ὀκτώβριον τοῦ ἰδίου ἔτους. Καὶ ἐνταῦθα ὁ λόγος περὶ τῆς ζητουμένης ἐλεύσεως τοῦ Σιλβέστρου εἰς Κ/πολιν ἢ ὅποια κατὰ τὴν γνώμην του οὔτε εἰς τὴν Κ/πολιν (διὰ τὸ ἐκεῖ ζήτημα) θὰ ἦτο λυσιτελής «οὔτε εἰς τοὺς ἐπαρχιώτας του ἤθελε φανῇ εὐλόγος». Λόγος γίνεται περὶ τιμωρίας τῶν καθολικίζόντων τῆς Αἰγύπτου, τοῦ πατριάρχου Σιλβέστρου συνιστάντος ἐνεργείας πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν αὐτῶν κυβερνητικῶν μέτρων καὶ ἐν Χαλεπίῳ. Ὁ ἡγεμὼν τῆς Οὐγγροβλαχίας περὶ τοῦ ὁποίου ἀναφέρεται πιθανώτατα θὰ εἶναι ὁ προμηνησθεὶς Ματθαῖος ἀν μὴ ὁ διάδοχός του Κωνσταντῖνος Τερχάνης Ρακοβίτζας. Ὁ Σιλβέστρος καὶ εἰς τὸ γράμμα του αὐτὸ τονίζει «τὴν καλὴν ἰσχὴν καὶ δύναμιν τοῦ Παναγιωτάτου».

Κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐστάλη καὶ τὸ πρὸς τὸν πατριάρχην Κύριλλον γράμμα τοῦ Ἀντιοχείας Σιλβέστρου β/9. Ἐπαναλαμβάνεται ἐν μέρει τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς β/5. Ὁ Σιλβέστρος ἀποδοκιμᾷ τὴν μετὰ βῆσιν του εἰς Κωνσταντινούπολιν. Εἰς τὸ προηγουμένον γράμμα β/8 ἐγένετο μνεῖα περὶ παιδείας τῶν λατινοφρονούντων τῆς Αἰγύπτου, ἐνταῦθα ἐξηγεῖ τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον ἡ ἰδία τιμωρία ἀναμένει καὶ τοὺς Χαλεπιδεῖς: «ἀνέρχεται, γράφει ὁ τοῦ Μισαρίου ἡγεμὼν εἰς τὸ μανσοῦπι (= ἀξίωμα) τοῦ Χαλεπίου, ὁ ὁποῖος ἰδὼν παιδευθέντας τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ ἀνταμειμένους ἡμῖν, ἔγινε καὶ βουκούρης (= γνώστης) τῶν πραγμάτων, καὶ θέλει περισσώστερον παιδεύσῃ τοὺς εἰς Χαλεπίον».

Τὰ γράμματα γ 1 καὶ γ 2 εἶναι γράμματα τοῦ πατριάρχου Σιλβέστρου

(26) Κ. Δελικάνη, ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 202-204. Ὑψηλάντου, ἐνθ. ἀνωτ. σ. 377.

μεθα πανηγυρίζειν καὶ ἐκτελεῖν εἰς ἔτη πολλὰ ὡς ἐφίεται καὶ ἀγαπᾷ. Ἐλπίζομεν καὶ ἡμεῖς τώρα ὅπου ἐφθάσαμεν σὺν Θεῷ εἰς τὸν θρόνον μας, διὰ τῶν παναγίων της εὐχῶν νὰ εὐρωμεν ὀλίγην ἀνακοχὴν τῶν πολλῶν κόπων, καὶ πάντοτε παρακαλοῦμεν ἀδελφικῶς ἢ ἐπισκεψίς σας νὰ εἶναι εἰς αὐτὸν τὸν θρόνον διότι καθὼς τὸν ἐποδοπάτησαν οἱ ἐπάρατοι, χρειάζεται βοήθεια πολλῶν μᾶλλον δὲ ἀδελφῶν. Πάντοτε τὰ δηλωτικὰ τῆς ἀγαθῆς της ὑγιείας ἅς μὴν μᾶς ἀπολείπουν ἥς καὶ τὰ ἔτη εἴησαν θεόθεν πλεῖστα καὶ μακρόβια 1753 Ἀπριλίου.

ΣΤ' β/1. Ἐπιστολὴ Ἰωάννου Πρωτοπάλτου πρὸς τὸν Πατριάρχην Σιλβεστρον

Τὴν Ὑμετέραν Σεβασμιωτάτην Μακαριότητα πανευλαβῶς τε καὶ δουλικῶς προσκυνῶ. . . . τοῦ ἐπουρανίου Θεοῦ δεόμενος ὁ ἀνάξιος ὅπως σκέπη διαφυλάττῃ καὶ διατηρῇ τὴν Ὑμετέραν Σεβασμιωτάτην Μακαριότητα εἰς ἐτῶν πολλῶν περιόδους μετὰ πάντων τῶν ὧν ἐφίεται καταθυμίων καὶ μὲ πολυχρόνιον στερέωσιν εἰς τὸν ἀποστολικὸν καὶ ἀγιώτατον αὐτῆς θρόνον διὰ τὴν τῶν πολλῶν ὠφελειάν τε καὶ στηριγμόν. Μὲ τὸ παρὸν μου τὴν προσκυνῶ δουλικῶς καὶ δεύτερον τῆς φανερώσω διὰ τὴν πατριαρχικὴν καὶ συνοδικὴν ἐπιστολήν, διότι πρῶτον μὲ ἔδωσεν ὁ παναγιώτατος μίαν ἐπιστολήν ἰδίαν, καὶ μίαν ὁ πτολεμαίδος, καὶ τὰς ἔστειλα εἰς τὴν μακαριότητά της καὶ περὶ ὧντας ὀλίγαις ἡμέραις ἐσυνάχθησαν συνοδικῶς ὅλοι οἱ ἄγιοι ἄρχιερεῖς, καὶ ἀνέφερον αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, καὶ εὐρέθη εὐλογον νὰ ὀρίσῃ ἡ μακαριότης της εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μὲ ἔδωσαν δὲ καὶ τὴν ἐπιστολήν νὰ τὴν στείλῃ μὲ πεζοδρομὸν διὰ νὰ μὴν παραπέσῃ ἡ ἐπιστολή καὶ νὰ λάβουν καὶ ἀποκρισιν. Τὰ δὲ λοιπὰ ὅπου ἐγίναν τῶν δύο ἀθιγμένων θέλει τὰ μάλιστα διὰ ζώσης φωνῆς παρὰ τοῦ πρωτοσυγγέλλου κὺρ μακαρίου, ὅστις θέλει κινήσῃ τώρα διὰ θαλάσσης καὶ ἐξήτησε ταύτην τὴν ἐπιστολήν. Τὸ μὲν τὸ ἐπλήρωσα καὶ μάλιστα ἔλαβα καὶ τὸ ἱτζμάλι τῶν δύο χρόνων, ἐπειδὴ καὶ ἐπλήρωσα καὶ τὸ περσινὸν καὶ τὸ φετινὸν τῶν ρουζναμέδων, ἔδωσα καὶ τοῦ ραμαζανιοῦ τὸ ἐτήσιον, δηλαδή, καϊβέ, ζήχαρι καὶ ἀγιοκέρια. Καὶ ἂν δώσῃ ὁ ἅγιος Θεὸς καὶ ὀρίσῃ εἰς τὰ αὐτόθι, ἐλπίζω εἰς τὰς μακαρίους της εὐχὰς νὰ εὐχαριστηθῇ διὰ πολλῶν διὰ τὰ γραφόμενά μου αἱ δὲ μακαριώταται καὶ ἀγιώταται εὐχαί εἴησαν μετὰ πάντων ἡμῶν ἐν βίῳ παντί. Ἀμήν. 1753 Ἰουνίου 9.

Τῆς Ὑμετέρας Θεοφρουρήτου μακαριότητος.

Ἰωάννης καὶ αὐτῆς δούλος.

Υ. Γ. Διὰ δὲ τὸ Χαλέπι μοῦ εἶπε ὁ Μουλλά Μουσταφᾶς ὅτι σπεύδουν οἱ ἐνάντιοι νὰ φέρουν τὸν Μάξιμον καὶ ἐγὼ τὸν ἐμπόδισα λέγοντάς τον πῶς δὲν κατορθώνει τίποτες ἐπειδὴ εἶναι στὸ ἱλιζάμι της καὶ πάλιν χαλᾷ, μὲ ὀλίγα ἔξοδα.

Πιττάκιον δεύτερον

β/2 Τὴν Ὑμετέραν Σεβασμιωτάτην καὶ ἀγιωτάτην μακαριότητα, ἐγὼ τε καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πανευλαβῶς τε καὶ δουλικῶς προσκυνοῦμε. Μὲ τὸ νὰ ἐξήτησε γράμμα ὁ Τάταρης ὅπου ἔφερε τὸ σεβασμιώτατον καὶ περιπόθητόν μοι αὐτῆς ἰδοὺ γράφω μὲ ὅλον ὁποῦ ἔστειλα σὰί μὲ πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν πρὸς τὴν μακαριότητά της, ἂν εἶναι ὁρισμός της νὰ λάβῃ κόπον καὶ νὰ ὀρίσῃ εἰς τὴν πόλιν διὰ ἀναγκαίαν ὑπόθεσιν ἢ ὁποία εἶναι διὰ τὸ Χαλέπι διὰ τὸν Μάξιμον, τὸν ὁποῖον πάσχουν νὰ τὸν καταστήσουν αὐτοκέφαλον νὰ μὴ τὸν ἐξουσιάζῃ μήτε ἡ μακαριότης της, μήτε ὁ Παναγιώτατος καὶ ἡ σύνοδος, καὶ εἰς τὴν ὑπόθεσιν εἶναι ὁ Μεχμέτ ἐφέντης καὶ ὁ Ἐλτζὴς τοῦ Φράνζα καὶ ἕτερος, καὶ ἐπροστάχθη ἀπὸ τὴν πόρτα ὁ κάλφας καὶ ἔγραψε τὰ τερκενάρια ὁποῦ εἶχαν γίνῃ πρὸ δέκα πέντε χρόνων καὶ ἔτσι θέλει νὰ τελειώσῃ μὲ δύναμιν ἀσπρῶν. Ὅμως ἀφ' οὗ ἦλθεν ὁ κὺρ Σωφρόνιος εἰς τὴν πόλιν καὶ ἄρχισε νὰ ἐξετάζῃ διὰ τὸ καίτι καὶ τερκενάρι τοῦ χοτζετιοῦ τοῦ χρέους του, ἐθάρρησαν οἱ ἐχθροὶ πῶς ζητᾷ πάλιν νὰ ὑπάγῃ εἰς Χαλέπι καὶ ἀνασκουμπώθηκαν εἰς αὐτὸ ὁποῦ ἔκαμαν. Ἐγὼ τὸν εἶπα νὰ πάγῃ εἰς Θηβαΐδα διὰ τὸ χρέος καὶ δὲν ἔχει φόβον, ὅτι ἡ κατασκευὴ τοῦ χρέους ἦτον νὰ φύγῃ ἀπὸ Χαλέπιον, διὰ τοῦτο δὲν ἠθέλησα νὰ ἀνακατωθῶ εἰς ταῖς δουλειαῖς του παντελῶς, μόνον τοῦ Παναγιωτάτου ὁ Κατικεχχιγιάς ἐπῆγε διὰ τὰ τερκενάρια, ὅμως πρὸς τὸ παρὸν ὅλα νεκρὰ καὶ ἀσύστατα. Ὁ πρωτοσύγκελλός της, παπᾶ κὺρ Μακάριος, ἔρχεται διὰ θαλάσσης. Ἐχει καὶ τὸ ἔλεος τοῦ ἀθιγντοῦ καὶ γράμματα καθὼς μὲ τὸ εἶπεν ὁ Τζελεμιτῆς Αὐζόχης πῶς ἐπέρασε καλὰ καὶ μὲ καλὴν πίστιν εἰς τὸν γέροντά του. Διὰ τὴν ὁμολογίαν, ὁποῦ ἀμφιβάλλει ἐδόθησαν εἰς τὴν Βιτώρια τοῦ ψωμᾶ μὲ τὸ χέρι τοῦ Τζεβαετζῆ Μανολάκη, καὶ ὅχι πῶς εἶναι ἡ ὁμολογία τοῦ Μανολάκη, μόνον εὐρέθη ἐκεῖ εἰς τοῦ ἄρχων Χατμάνου ἐκείνην τὴν ὥραν, καὶ ὡς συμπέθερον τῆς Βιτώριας τὰ ἔστειλε ὁ ἄρχων Χάιμανος εἰς τὴν Βιτώρια μάλιστα ἐπλήρωσα καὶ τὸ δουλευμένον διαφόρον καὶ ἔλαβον τὰ ἀμανάτια τοῦ Θρόνου. Τὸ ἴσον τοῦ Φερμανιοῦ τὸ ἔστειλα μὲ ἄλλα γράμματα μέσα εἰς τὸ γράμμα τοῦ Ἀγίου Ἀλεξανδρείας. Τὴν κορώνα τὴν δουλεύει ὁ κερτίτζι Γιαννάκης ὅμως τώρα ἀποθανεν ἡ γυναῖκά του καὶ λυπεῖται. Τὰ δύο πουργεῖα ἔμειναν εἰς τὸν πασᾶ παρασκευᾶ, ἐπειδὴ τοῦ ἔγραφε νὰ τὰ δώσῃ τοῦ ἄρχων Χατμάνου καὶ μὲ τὸ νὰ ἐσοῦρησαν αὐτὸν εἰς Τένεδον δὲν μᾶς τὰ δίδει ἐὰν δὲν ἰδῇ γράμματά της καὶ ὅτι ὀρίσῃ. Ἐγραφα καὶ εἰς ἄλλα γράμματα δι' αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, τὰ ὁποῖα θέλει μάλιστα διὰ ζώσης φωνῆς τοῦ πρωτοσυγγέλλου της κὺρ Μακαρίου. Εἰς αὐτὸ τὸ γράμμα της μὲ γράφει διὰ τὸν ἅγιον Ἐδέσης ὅμως ἀκόμη δὲν ἦλθε ἐνταῦθα. Καὶ ὅσα μὲ προστάζει δι' εὐχῶν της θέλω τὰ τελειώσῃ. Ὁ Ἅγιος Ἀμίδης Ἰουνίου Η' ἐπῆγεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του μὲ φερμάνι, ἰσχυρόν, ὅμως τὸν ἀνάγκασα καὶ ἐγὼ καὶ ὁ ἅγιος Ἀλε-

ξανδρείας νὰ εἰρηνεύσῃ ὡς ἀρχιερεὺς μὲ τὸν Ἅγιον Χαλδίας, καὶ νὰ ζητήσῃ τὰ νέα ἔξοδα ὅπου ἔκαμε εἰς τὸ φερμάνι, νὰ λείψουν τὰ σκάνδαλα μάλιστα ἐπῆρε καὶ πατριαρχικὰς ἐπιστολὰς διὰ νὰ κάμουν διαλλαγὴν, πλὴν ἀκόμη δὲν ἔγραψε νὰ μάθω τί ἔγινε. Ἀπὸ τοὺς ἁγίους ἀρχιερεῖς ὅλοι εὐρίσκονται εἰς τὴν πόλιν μικροὶ καὶ μεγάλοι σχεδὸν ἕως τριάντα ἐσυνάχθησαν. Ταῦτα κατὰ τὸ παρὸν σεβασμιωτάτῃ μοι αὐθέντῃ καὶ δέσποτῃ, νὰ μὲ ἀξιώσῃ δὲ ὁ Ἅγιος Θεός, ἂν εἶναι τὸ ἁγίον του θέλημα νὰ ἀπολαύσω τὴν ἁγίαν καὶ σεβασμιωτάτην αὐτῆς θέαν διὰ νὰ εὐφρανθῶ σὺν τοῖς λοιποῖς ἁπασιν. Ἀμὴν. 1753.

Τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιωτάτης Μακαριότητος δοῦλός της.

Ἰουνίου 28

Ἰωάννης πρωτοψάλτης

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἔλαβον καὶ τὸ σεβιάσιμόν της καὶ τῇ αὐτῇ γράφω.

Πιττάκιον

β/3. Καὶ αὐθις τὴν Ὑμετέραν Σεβασμιωτάτην μακαριότητα δουλικῶς προσκυνῶ, ἐπειδὴ καὶ ἠκολούθησε νὰ σταλῇ πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ ἐπιστολή, πρὸς τὴν μακαριότητά της, σημειώνω καὶ ἐγὼ ὁ δοῦλός της μερικὰ διὰ εἰδησίᾳς της. Ὁ Ἅγιος Πτολεμαῖδος δύο καὶ τρεῖς φορὰς ἀναφέροντας εἰς τὸν Παναγιώτατον τὰ αὐτῷ συμβάντα, ἐπῆγα καὶ εἰς μερικὸν ἀρχιερεῖς λέγοντας τὰ αὐτά, εἰς τόσον, ἀνέφερεν ὁ πατριάρχης τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὴν σύνοδον, καὶ δὲν εὐρέθην ἐπειδὴ καὶ ἔλειπα εἰς τὴν πόρταν ἐρχόμενος ἐπῆγα στὸν πατριάρχην καὶ μὲ εἶπεν τὴν ἀπόφασιν τῆς συνόδου καὶ τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπιστολῆς δηλαδὴ τὸ σχέδιον, καὶ μὲ εἶπε νὰ τὴν στείλω μὲ πεζοδρομὸν διὰ νὰ μὴν παραπέσῃ καὶ νὰ λάβῃ καὶ τὴν ἀποκρισίᾳς της, ἐγὼ ὡς ἐκατάλαβα, μάλιστα τὸν Μολλᾶ Μουσταφᾶ, μὲ τὸ εἶπε κιάλας πῶς πάσχουν ἐκ μέρους τοῦ Μεχμέτ ἐφέντη τοῦ ἱατροῦ καὶ ἀδελφοῦ τοῦ Μαξίμου διὰ νὰ φέρουν τὸν Μάξιμον, τὸν εἶπα καὶ ἐγὼ ὅτι λογίς γενεὴ πάλιν ἡ μακαριότης του τὰ ἀνατρέλει, ἐπειδὴ καὶ εἶναι εἰς τὸ ἱλαζάμη της, μόνον κλότισσε τὴν δουλειὰν ὅσον νὰ ἔλθῃ ὁ οἰκοκύρης καὶ τότες θέλεις εὐχαριστηθῇ καθὼς ἠδὲ εὐχαριστήθη καὶ ἄλλαις φορὰς καὶ ὑπεσχέθη νὰ κάμῃ τρόπον ὁμοῦ μὲ τὸν κάλφον. Τὸν Σαῖ τὸν ἐσυμφώνησα διὰ γρόσια τριάντα ὀκτὼ καὶ τὸν ἔδωσα τὰ μισὰ τὰ ὁποῖα τὰ ἔδωσαν ὁ Παναγιώτατος, καὶ σὰν ἔλθῃ νὰ λάβῃ καὶ τὰ ἄλλα δέκα ὀκτὼ ἢ δέκα ἐννέα φέρνοντας τελείαν ἀπόκρισιν. Τὴν ἐπιστολὴν ὅπου εἶναι μέσα ἡθελε νὰ τὴν πάρῃ ὁ ἅγιος πρωτοσύγκελλος κὺρ Μακάριος, καὶ ὡς φαίνεται ἔξαφνα ἐσηκώθη τὸ πλεύσιμον καὶ δὲν ἐπρόφθασε νὰ τὴν πάρῃ. Ἔστειλα καὶ ἄλλα γράμματα μάλιστα τὰ πρῶτα, καὶ μὲ γράφει εἰς τρία τῆς γράμματα πῶς δὲν τὰ ἔλαβεν ἀκόμη καὶ ἐλυπήθην ἐκεῖ εἶχα σημειωμένην τὴν ὑπόθε-

σιν τοῦ πασιᾶ Παρασκευᾶ πῶς μᾶς ἔδωσε τῆς πεντηκοστῆς τὰ ἑπτὰ καὶ ἐκφάτησε τὰ δύο καὶ δὲν μᾶς τὰ δίδει προφασίζόμενος τὴν ἐξουρίαν τοῦ ἀρχὸν Χατμάνου, καὶ ἂν εἶναι ὁρισμὸς της συμφέρει κιάλα νὰ εἶναι εἰς ἰδικά μου χέρια παρὰ εἰς ἄλλα, ταῦτα ἐν συντόμῳ αἱ δὲ μακάριαι καὶ ἁγιώταται αὐτῆς εὐχαὶ εἴησαν μεθ' ἡμῶν. Ἀμήν.

1753 Ἰουλίου 14

Τῆς Ὑμετέρας Θεοσηρῆτου μακαριότητος
πρωτοψάλτης Ἰωάννης καὶ αὐτῆς δοῦλος.

β/4 Παναγιώτατε καὶ Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικῆ Πατριάρχᾳ κ. τ. λ. Τῇ 28ῃ Ἰουνίου ἐλάβαμεν ἀδελφικὸν της διατρίβοντες ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἐπιφανείας γεγραμμένον τῇ 2ᾳ τοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐμφορηθέντες τὴν πολυπόθητον ἡμῶν ὑγείαν της λίαν ἠυφράνθημεν τῷ πνεύματι, ἦν Κύριος ὁ Θεὸς διαφυλάξῃ ἀνεπιμέλειαν καὶ στερεωμένην ἐπὶ τὸν Οἰκουμενικὸν της Θρόνον εἰς ἔτη ἐπιμήκιστα, εἰς τὸ ὅποῖον ἀκόμα φανερώσει τὴν ἀφίξιν τοῦ Πτολεμαῖδος κὺρ Σωφρονίου εἰς βασιλεύουσιν ὅς καὶ ἰδίως καὶ ἐπὶ συνόδου διηγήσατο ἡμῖν τὴν ἀθλίαν κατάστασιν τοῦ Χαλεπίου καὶ τὰ ὅσα ἔπαθε καὶ ἔξωδίασε τὸ γνωρίζομεν καὶ ἡμεῖς καὶ πρέπον εἶναι νὰ τοῦ δώσωμεν τὰ ἔξοδα καὶ νὰ τὸν βοηθήσωμεν εἰς τὴν κατεπεύγουσαν αὐτοῦ ἀνάγκην διὰ νὰ λυτρωθῇ τῆς συκοφαντίας τῶν ἐπαράτων Χαλεπλήδων, ὅχι μὲ τὸν λόγον μόνον ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ νὰ ἐξοδεύσωμεν ὅσα ἡθέλον τρέξῃ καὶ ἰδοὺ ὅπου γράφομεν τῷ κοινῷ κατὰ πνεῦμα υἱῷ ἡμῶν Κυρίτῃ Γιαννάκῃ νὰ παρασταθῇ καὶ νὰ ἐξοδιάσῃ ἕως νὰ λυτρωθῇ τῆς συκοφαντίας τῶν Χαλεπλήδων, ἔτι νὰ τοῦ δώσῃ καὶ 200 γρόσια ἀπὸ τὰ 800 ὅπου μᾶς γράφει ποὺ ἐξώδευσε, ἃς ἤρχονταν ἡ ἱερότης του νὰ μᾶς ἀνταμώσῃ εἰς Σμύρνην νὰ συμβουλευθῶμεν μετ' αὐτοῦ νὰ τὸν παρηγορήσωμεν καὶ νὰ τοῦ δώσωμεν καὶ ἔξοδα καὶ νὰ ἐξαποστείλωμεν εἰς βασιλεύουσιν χαίροντα καὶ ὅχι νὰ φθάσῃ εἰς Πάτριον καὶ νὰ μείνῃ ἐκεῖ ἡμεῖς τὸν ἐπροσμείναμεν ἡμέρας ἱκανὰς εἰτα βλέποντες τὴν ἀργητὰ του καὶ βιάζόμενοι ὑπὸ τοῦ χειμῶνος μὴ ποτε κλεισθῶμεν εἰς Σμύρνην καὶ φανῶμεν ὄχληροὶ πρὸς τοὺς ἐκεῖσε ἐπέμψαμεν αὐτῷ ὅσα γράμματα τοῦ χρειάζονται καὶ ἐκινήσαμεν πρὸς τὰ ἡμέτερα καὶ ἂν ἤρχετο πρὸς ἡμᾶς αὐτὰ ὅπου πέμπει καὶ ζητεῖ τώρα τὰ ἐλάμβανεν ἐκείθεν ἀληθινὰ τὸν ἐζητήσαμε συνοδικῶς τε καὶ ἐξωτερικῶς ἔχοντες βεβαίαν εἰδησίην ἀπὸ φίλους του ὅτι ἀγαπᾷ καὶ θέλει νὰ μετατεθῇ ἀπὸ τὴν Πτολεμαῖδα εἰς τὰς ἐπαρχίας τοῦ ἀποστολικοῦ ἡμῶν θρόνου διὰ τοῦτο τὸν ἐζητήσαμεν τώρα πρέπει νὰ γένῃ ἡ διόρθωσις. Μὴ γένοιτο ἀδελφε νὰ εἶναι τὰ κινήματά μας μὲ πάθος καὶ διὰ τοῦτο λοξὰ καὶ ὁ Θεὸς οἶδε τὴν ἰδικήν μας γνώμην πῶς καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἀγωνιζόμεθα λόγῳ τε καὶ ἔργῳ στηρίζον-

τες τὰς ἐπαρχίας διὰ τὰ φυλάξωσι τὴν ὁρθόδοξον πίστιν καὶ τὰ ἐπιστρέψωσι τὸν λατινισμόν, γνωρίζοντες ὅτι θέλομεν ἀνταποδώσει λόγον ἐν ὥρᾳ κρίσεως τῷ Δεσπότη Χριστῷ διὰ τὸ ἐμπιστευθὲν ἡμῖν λογικὸν ποίμνιον, μάλιστα φθάνοντές μας εἰς Παϊάσιον καὶ Ἀντιόχειαν ἔπεμψαν οἱ Χαλεπλῆδες τὰ εἰρηνεύσωμεν μετ' αὐτοὺς πλὴν τὰ τοὺς διορίσωμεν τὸν Κακομάξιμόν τοις καὶ τὰ μᾶς φιλοδορήσουν, ἡμεῖς καὶ τοὺς ἀποκρίθημεν τὸ νὰ ἐπιστρέψωσι εἰς τὴν πατροπαράδοτον τοις πίστιν καὶ δὲν μᾶς χρειάζονται τὰ πλούτη τοις καὶ πλέον δὲν ἀπεκρίθησαν μάλιστα ὑπάρχονσι καὶ τεταραγμένοι διὰ τὸν ἐλευσόμενον πασιὰ, καὶ πολλοὶ τῶν κακοαρχόντων ἀνεχώρησαν εἰς τὸ Κάτι καὶ Θεοδοσιούπολιν ὃ δὲ κοινὸς λαὸς ὑπόσχεται ὅποιον πέμψωμεν εἰς αὐτοὺς νὰ τὸν ὑποταχθῶν, ἐπειδὴ καὶ ἐβαρέθησαν ἀπὸ φυλακῆς καὶ ζημίας καὶ δὲν εἶναι νὰ γένῃ ἡ οἰκονομία ὅπου μᾶς γράφει, ἀλλὰ παρακαλοῦμεν ὅτιαν ἀκουσθῇ καὶ φανῇ τινὰς νὰ συγχίση εἰς τὴν πόρταν ὅποιος κ' ἂν εἶναι νὰ τὸν βάλῃ εἰς κάτεργον καὶ νὰ ἐπισκέπτηται τὸν ἡμέτερον καπηχεγαγιᾶν δίδοντάς τον ἀκρόασιν εἰς κάποια περὶ τούτων ὅπου τὸν γράφομεν. Πρὸς τούτοις τὴν παρακαλοῦμεν ὁμοῦ καὶ τῶν συναδελφῶν ἁγίων ἀρχιερέων νὰ μὴν γένῃ παράβλεψις εἰς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Πτολεμαῖδος ἀλλὰ νὰ τὸν συνεπισκέπτεσθε ἐπειδὴ εἴμεθα βέβαιοι καὶ γνωρίζομεν, πῶς ὁ λόγος ὑμῶν ἰσχύει εἰς τὰς βασιλικὰς ἀκοὰς καὶ ὡς ἱστὸν ἀράχνης θέλει διελύσει τὰ παρὰ τῶν ἐπαρχιῶν Χαλεπλῆδων κατ' αὐτοῦ γενόμενα σκευωρήματα, καὶ νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ χαίρων διὰ τοῦτο ὁ μισθὸς ὑμῶν θέλει εἶσθαι πολὺς παρὰ τοῦ μισθοποδοῦτον Θεοῦ. Ταῦτα μὲν περὶ τούτων τὰ δὲ ἔτι τῆς Ὑμετέρας Παναγιώτης εἶψαν σωτήρια καὶ εὐδαίμονα.

1753. Ἰουλίου 10.

*Ἀποκρίσις τῆς συνοδικῆς ἐπιστολῆς ὅπου προσεκληθῆμεν
καὶ αὐθις εἰς βασιλεύουσαν*

β/5 Παναγιώτατε καὶ σεβασμιώτατε ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως νέας Ρώμης, καὶ Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα Κύριε Κύριε Κύριλλε, καὶ ἡ περὶ τὴν Αὐτοῦ Παναγιώτητα τῶν ἀρχιερέων ὁμῆγυρις, ἐν ἁγίῳ πνεύματι ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ καὶ συλλειτουργοὶ περιπόθητοι τῆς ἡμετέρας μετριότητος τὴν ὑμετέραν ἀδελφότητα ἐν Κυρίῳ ἀσπάζόμενοι, μετὰ πάσης περιχαρᾶς χαιρετοῦμεν, δεόμενοι τοῦ πανελεημονεστάτου Ἀγίου Θεοῦ ἡμῶν ὑπὲρ τῆς ὑγείας, ἅμα καὶ εὐτυχίας τῶν κατὰ θυμὸν ἀγαθῶν· γράμμα παρὰ τῆς ἡμετέρας παναγιώτης καὶ τῆς ἱερᾶς τῶν συναδελφῶν ἁγίων ἀρχιερέων ὁμηγύρεως ἄσμενοι ἐλάβαμεν ἱβ διὰ ταχυδρομοῦ, καὶ εἶδομεν τὰ ὅσα συνοδικῶς ἅμα καὶ προτρεπτικῶς ἡμῖν ἔγραφε περὶ τῆς εἰς βασιλεύουσαν καὶ αὐθις ἐπανακάμψεώς μας ἵνα συμπαρόντες σκεφθῶμεν καὶ τι περὶ τῆς διορθώσεως τοῦ πολυταράχου Χαλεπίου, καὶ ἄλλων ἔτι ἀπερατεῦτων· καλωσύνη ἢ συμβουλή καὶ πολλὰ διὰ τὴν ὑπόθεσιν συμφέρουσα, νὰ ἐπανακάμ-

ψωμεν ὅμως εἰς τὰ αὐτόθι δύσκολον λίαν, καὶ ἐπιβλαβὲς διὰ τὸ ἐπίλοιπον τοῦ θρόνου μας, ἐπειδὴ τώρα μόλις φθάνοντες εἰς τὸ μεσαίταχον τῶν ἐπαρχιῶν μας ἄλλας μὲν ἐν πολλοῦ χηρεούσας προστάτου ἐδιωρίσθησαν καὶ ἀπεκατεστάθησαν παρ' ἡμῶν πρόσωπα εἰς διεξαγωγὴν καλὴν τῶν ποιμνίων των, ἄλλας δὲ καὶ ἔτι χηρεύουσι προσμενούσας τοὺς κανονικοὺς αὐτῶν προστάτας, καὶ πρὸ πάντων ἡ Δαμασκὸς ἡμᾶς ὅπου κατεπειγόμεθα τὴν πρὸς αὐτὴν πορείαν· διὰ δὲ τὰς ἐν ποσὶ καθ' ἑαυτὸν ἐπαρχίας δεομένας λόγου καὶ συστάσεως διὰ τὴν ἐπικειμένην ταράχην τῆς παπικῆς λύμης βραδύνομεν, τώρα ἀνίσως διὰ τὴν συνοδικὴν ἀπόφασιν ἀφέντες τὰ ἐνταῦθα ἐπανέλθωμεν εἰς βασιλεύουσαν, ἀνάγκη πᾶσα ὃ θρόνος καὶ αἱ καθ' ἑαυτὸν ἐπαρχίαι ὅπου ἡῶν καὶ ὅπου συστάσιν μὲ τὸν ἐρχομὸν μας τόνδε, νὰ προσηλυτίζωνται, ὅπου χάριτι Θεοῦ πλουτοῦσιν ὅλοι χριστιανοὺς ὅλους ὁρθοδόξους, ἀρχοντας πρωτίστως καὶ ζηλωτὰς τῆς ἀληθοῦς ἡμῶν πίστεως, τὸ Χαλέπιον μόνον (ἂν καὶ εἰς αὐτὸ τὸ περισσότερον μέρος ὁρθοδοξίδει διὰ δὲ τὴν ἀδυναμίαν καταπιέζεται καὶ δὲν ἀναφαίνεται) εἰς τόσον ἀπεκορυφώθη κακόν, ὥστε νὰ μᾶς λυπήσῃ καὶ αὐθις μὲ τὴν παράλογον ἀπόσπασιν ταύτην ὅπου ἔκαμαν τῆς ἐπαρχίας, καὶ θανασιζόμεθα ἀνίσως τόσον παρεβλέφθησαν καὶ ἡμελήθησαν παρ' ἡμῶν νὰ κατορθώσωσι τὸ τόσον τόλμημα πεφοβισμένοι ὄντες, ὅπου δύνασθε τὸ κάθε λογῆς ἄρξι τοις καὶ ζήτημα ἀπὸ τὴν βασιλείαν πῶς εἶναι εἰς βλάβην τοῦ ριαγιᾶ μὲ τὴν μαρτυρίαν σας νὰ τὸ ἀναιρέσητε καθὼς καὶ ἄλλοτε, συμπαρόντες μὲ τὴν αὐτὴν ἰσχὺν καὶ μαρτυρίαν σας ἡδυνήθημεν τοσάκις νὰ τοὺς τροπώσωμεν καὶ νὰ τοὺς ἀπαγάγωμεν ἀποστάτας ὄντας εἰς ὑποταγὴν τοῦ θρόνου μας, καὶ τώρα δίχα τῆς παρουσίας μας ὅτι ἤθελε περατώσει ἡ Παναγιώτης τῆς, μὲ τὴν ἱερὰν αὐτῆς σύνοδον πρὸς διόρθωσιν τοῦ Χαλεπίου, μὲ τὰ συνεπακολουθούντα ἔξοδα, ὅσον καὶ ἂν ἦτον θὰ ἐδεχόμεθα καὶ διὰ τοῦτο ἔπρεπε νὰ μὴν τὸ ἀρήσητε, ὅπου ἔγινε καὶ τέτοιος ὀρισμός, μήτε πασιᾶς, μήτε ἄλλος, νὰ μὴν ἀνακατώνεται εἰς τὰς τῶν ἀρχιερέων ὑποθέσεις μήτε ἄρξια μήτε νταβάδες νὰ εἰσακούωνται, λοιπὸν ἂν ἴσως καὶ διὰ ταύτην τὴν ὑπόθεσιν μᾶς συμβουλευέτε νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς βασιλεύουσαν εἶναι πολὺ δυσκολώτερον, ὥσάν ὅπου τότε εὐρόντες οἱ ἐντεῦθεν καιρὸν θέλουσι μᾶς παραβλάψῃ, καὶ διὰ τοῦτο παρακαλοῦμεν τὴν Παναγιώτητά της καὶ τὴν ἱερὰν τῶν συναδελφῶν ἀρχιερέων ὁμῆγυριν νὰ γίνῃ πάλιν μαχζάρ καὶ νὰ φανερώσῃ τὴν ἀποστασίαν τοις εἰς τὰ βασιλικά ὄντα καὶ εἴ τι ἄλλο δοκεῖ νὰ ἐξορίσῃ αὐθις τὸν κακὸν Μάξιμον, καὶ μὲ ὅλον ὅπου δὲν θέλει κατέβῃ ἀπὸ τοῦ βουνοῦ διὰ τὸν φόβον νὰ παιδεύσῃ ὅσους τῷ ἡμετέρῳ καπηχεγαγιᾶ ἐσημειώσαμεν, συνεργάτας τοῦ τοιοῦτου τολμήματος ὑπάρχοντας ἐν βασιλευούσῃ καὶ ὅσα ἔξοδα τρέχουν θὰ ἀποκρινόμεθα καὶ πρὸς τούτοις ἅς διορίσῃ τὸ πρόσωπον ὅπου γράφομεν τῷ ἡμετέρῳ καπηχεγαγιᾶ νὰ ὑπάγῃ νὰ τοὺς προστατεύσῃ, νὰ συνάξῃ τὸ μὲρ ὅπου ἔδωσαν εἰς αὐτὸν καὶ τὰ

δικαιώματά μας, αὐτοὶ ἦτον τρομαγμένοι καθὼς τῆς προεγράψαμεν, καὶ ἔνιοι ἔξ αὐτῶν ἔρρηγον ὁποῦ ἤκουον καὶ τὴν παναγιότητά της πῶς τελείως δὲν ἀνέχεται νὰ κατοικηχανευθῶσιν εἰς τὴν πόρταν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς μετῆς τὴν μαρτυρίαν της πῶς εἶναι φράγχοι καὶ ἀπειθοῦσι, καὶ ἀνίσως τώρα παραβλέποντας θέλουν λάβῃ τὸ θρόνος ὁποῦ μᾶς γράφει. Ἡ Παναγιότης της ὡς ἔχῃ τὴν γνώμην μας, καὶ ὅ,τι ποιήσει πρὸς διόρθωσιν ταύτης τῆς ἐπαρχίας, γνωρίζομεν αὐτῷ τὴν χάριν ἀποδεχόμενοι καὶ τὰ πολλὰ ἢ ὀλίγα ἔξοδα μὲ τῆς ὁποίας ἰσχύς καὶ ἐποιήσαμεν καὶ ἡμεῖς ἐκεῖνα ὁποῦ τώρα ἠναλώθησαν. Ταῦτα μὲν, ὡς ἔχομεν δὲ καὶ διὰ τάχους ἀποκρισιν, δηλοποιοῦσαν καὶ τὰ τῆς ὑγείας της ἥς τὰ ἔτη θεόθεν ἐπιμύριστα καὶ πανόλβια. 1753 Ἰουλίου 13 ἀπὸ Ἑμέσεως.

β/6 Τιμώτατε καὶ μουσικολογιώτατε ἡμέτερε καπιεχαγιᾶ κύριε κυρίτζη Γιαννάκη, νῆ ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὲ τῆς ἡμῶν μετριότητος, χάρις εἴη σοι καὶ ἔλεος ἀπὸ Θεοῦ, καὶ παρ' ἡμῶν ἡ πατρικὴ εὐχὴ καὶ εὐλογία, οὗ δεόμεθα ὑπὲρ ὑγείας καὶ σωτηρίας της. Ἐλάβομεν τὸ διὰ ταχυδρομίου γράμμα της τῇ 12ῃ τοῦ παρόντος ὁμοῦ καὶ τοῦ Παναγιωτάτου παρὰ τῆς ἱερᾶς τῶν περὶ αὐτὸν ἀρχιερέων συνόδου καὶ εἶδομεν τὰ ὅσα συνοδικῶς ἀποφηνάμενοι ἡμῖν ἐσημείωσαν διὰ νὰ ἐπανέλθωμεν αὐθις εἰς βασιλεύουσαν, καὶ νὰ σκεφθῶμεν περὶ τοῦ πολυταράχου Χαλεπίου. Λοιπὸν τοὺς ἀποκριθῆμεν ὅτι μὲ τὸ νὰ ἡῦραν μὲ τὸν ἐρχομὸν μας αὐτὸν αἱ ἐπαρχίαι τοῦ θρόνου μας κάποιαν σύστασιν ὁποῦ ἦταν ἀπροστάτενται καὶ ἀδιόρισται εἶτα μὲ τὸ νὰ μᾶς προσμένῃ καὶ ἡ Δαμασκός, δὲν ἡμποροῦμεν νὰ ἐπανέλθωμεν, καὶ διὰ τοῦτο νὰ τοὺς παραβλάψωμεν, ὁποῦ ἦλθομεν χθές, καὶ ἀκόμη δὲν ἐφθάσαμεν εἰς Δαμασκὸν νὰ γυρίσωμεν, καὶ νὰ λογισθῶμεν φηγάδες, τότε τίνα κακὰ θέλουν ἀποκορυφωθῇ εἰς κάθε ἐπαρχίαν καὶ πρὸ πᾶσιν εἰς Δαμασκὸν ὁποῦ ἔχει τὸν **μέγα ἡγεμόνα**, διὰ τοῦτο θέλει ἀκούσῃ τί ἀποκρισιν δίδουσι καὶ εἰς τὸ ἡμέτερον γράμμα καὶ ἀνίσως λέγουσιν ὅχι, ὅχι, ὡς ἔλθῃ εἰπέ τους χωρὶς ὁρισμὸν εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς Δαμασκοῦ δὲν ἡμπορεῖ νὰ ἔλθῃ καὶ γράμμα ἀπὸ τὸν καπιεχαγιᾶ τον, νὰ τὰ στείλῃ μὲ τὸν ἐπιφέροντα σαῖν τότε θέλει φανῇ εἰς τοὺς ἐνταῦθα εὐλογος ἡ ἐπανάκαμψις μας εἰς βασιλεύουσαν, εἰς δὲ τώρα (ἀνωφελῶς;) καθὼς ἐγράψαμεν ὅσα καὶ αὐθις περὶ τὸ Χαλέπιον ἔγιναν, καὶ ἀπεσπᾶσαντο τοῦτο οἱ ἐναντίοι φέροντες τὸν Μάξιμον δὲν ἠδυνήθη μὲ τὸ ἄρξι τοῦ Παναγιωτάτου νὰ τὸ ἀπαντήσῃ, λοιπὸν γράφομεν καὶ περὶ τούτου τῇ ἱερᾷ συνόδῳ νὰ συνεργήσῃ καὶ θέλῃς τοὺς ἀντιπαραταχθῇ μὲ κάθε λογῆς ἔξοδον καὶ δύναμιν νὰ ἀποσπασθῇ διὰ τὸν Παναγιώτατον, καὶ νὰ πηγαῖν μὲ ὁρισμὸν βασιλικὸν ὁ ἀρχιμανδρίτης Ἰγνάτιος, ἢ ἄλλος, νὰ τοὺς ἐπιτροπεύσῃ νὰ συνάξῃ τὸ μὲρ ὁποῦ ἔδωσαν, καὶ τὰ δικαιώματά μας ἐπὶ τούτοις ὡς ἔξορῃ καὶ τὸν κακομάξιμον, καὶ μὲ ὅλον ὁποῦ κατέβῃ ἀπὸ τὸ βουνὸν διὰ τὸν φόβον καὶ νὰ παιδεύσῃ μὲ κάτεργον ἐκείνους, ὁποῦ προεγράψαμεν, ὁ Ἀχμέτ ἐφέν-

της εἶναι, δὲν ἡμπορεῖ νὰ τὸν καταδιώξῃ σεχισλάμ πῶς ἔγινε Τοῦρκος, καὶ πάλιν ἀντιτείνεται εἰς τῶν Ρωμαίων τὰς ὑποθέσεις, μάλιστα καὶ ἀδελφοῦ του, ἐνταῦθα εἶναι νὰ τρέξουν ἔξοδα ἀπὸ τὸ ἕνα πονγγί ἕως τὰ δέκα, καὶ κυβένησον καλὰ διὰ νὰ γίνουν ὕλαις ἢ ὑποθέσεις, μονόφωρα τοῦ Πτολεμαῖδος καὶ τῆς εἰς Χαλέπιον ἐπιτροπικῆς ἀκόμη καὶ τοῦ Μουλᾶ ὁποῦ θέλει ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ τοὺς ὁρισμοὺς ὅπου προεγράψαμεν πῶς ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Πτολεμαῖδος, ὁμοῦ καὶ τὰ ἄσπρα κρατεῖς ὀλίγα ἄσπρα ἔξοδευθέντα θέλομεν διορίσει καὶ ἄλλα, ὅμως νὰ ἔχομεν πρῶτον καθαρὸν κατὰστιχον τῶν ἐξόδων ὁποῦ κάμεις τοῖς αὐταῖς ὑποθέσεις ἀβόλετον θέλουσι χρεασθῇ τὰ ἰδικά μας μπεάζια, ἐγράψαμεν τῇ ὁμοζύγῳ τοῦ κυρ Μάρκου ἐπιπληρικῶς, νὰ τῆς τὰ δώσῃ καὶ εἰ μὲν πάλιν δὲν τὰ δίδει ὡς ἐπιτιμηθῇ ἐκκλησιαστικῶς ἕως νὰ πάρῃ τὰ μπεάζια, καὶ τὰ ἄλλα ὁποῦ ἔχομεν εἰς τὸ χέρι της. Εἰς τὰς ρηθείσας ὑποθέσεις καθὼς μᾶς γράφει ἡ σύνοδος ἀνίσως καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ παρουσιάσωμεν, καθὼς ἔκαμεν, ὡς γείνη ὁρισμὸς βασιλικὸς παρὰ τοῦ Παναγιωτάτου εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς Δαμασκοῦ καὶ νὰ ζητηθῶμεν διὰ τινος τῶν Ρωμαίων ὑποθέσεις, τοῦτο ὅταν θέλει εὐγάλη ὁρισμὸν ἐπιτροπικὸν ἀνώνυμον, πῶς τάχα ἐπειδὴ καὶ ἐξητήθημεν εἰς βασιλεύουσαν θέλομεν καταστήσει τὸν ἐπίτροπον ὁποῦ θέλομεν, καὶ ὡς ἔχομεν τάχιον τὴν ἀπόκρισιν, ἢ εἰς Παϊάσιον, εἰς χεῖρας τοῦ χοτζᾶ μοῦσα Ἀποστολὴ ἢ εἰς Ἀντιόχειαν διὰ χεῖρος τοῦ κυρ Ἀναστάση σαράφη ἢ εἰς Τρίπολιν εἰς χεῖρας τοῦ κυρ ἡλιᾶς κιατίπι τοῦ πασιᾶ, μὲ τοῦ ὁποίου τὸ χέρι ἐλάβομεν καὶ ἐστείλαμεν ἀσφαλῶς γράμματα, ταῦτα μὲν ἡ δὲ εὐχὴ καὶ εὐλογία τῆς ἡμετέρας Μετριότητος εἴησαν μετ' αὐτῆς.

1753 Ἰουλίου 14

Ἀπὸ Ἑμέσεως

β/7 Τὸ παρὸν μιν εἶναι νὰ τὴν προσκυνήσω δουλικῶς καὶ ἄλλο νὰ μάθω διὰ τὴν ἄρρητα τοῦ σαῖ ὁποῦ τὸν ἔστειλα Ἰουνίου 15 καὶ σήμερον ὁποῦ γράφω εἶναι Αὐγούστου εἴκοσι ὀκτὼ καὶ ἀπορῶ, ὁ ἅγιος Ἐδέσης ἦλθε εἰς τὴν πόλιν Αὐγούστου 14, καὶ μὲ ἔδωσε τὰ γράμματά της, ἔλαβον καὶ τὰ ἀπὸ Χαλέπι καὶ ἐκατάλαβον τὰ γραφέντα καὶ προσμένω τὸν πεζοδρομὸν διὰ δευτέραν εἰδήσιν καὶ ἀπόλαυσιν τῆς ποιητικῆς μοι μακαριότητος καὶ θαυμάζω τὴν ἄρρηταν. Ὁ ἅγιος Ἀμίδης προσκυνεῖ τὴν μακαριότητά της μάλιστα μὲ γράφει πῶς ἔκαμε ἄκραν διαλλαγὴν μὲ τὸν ἅγιον Χαλδίας ὡς τὸσον ὁποῦ τὸν ἔδωσε καὶ γράμματα νὰ περιπατήσῃ ὅλην τὴν ἐπαρχίαν διὰ νὰ κυβερνήσῃ τὰ χρῆμα του. Ὁ ἄρχων Χατμάνος ἔγινεν ἱελάκ καὶ τὴν προσκυνεῖ, ὁμοίως καὶ οἱ λοιποὶ ὅσοι ἦτον εἰς τὴν ἔξοριαν. Ὁ κυρ Σωφρόνιος εὐρίσκεται μαζὶ μὲ τὸν ἅγιον Ἀλεξανδρείας εἰς τὸ μέγα Ρεῦμα, εἰς τοῦ Κωνσταντίνου Βόδα διὰ τὸ θανατικὸν καὶ τὴν προσκυνεῖ προσμένοντας καὶ ἡ πανιερότης του τὸν Σαῖ διὰ τελείαν ἀποκρισιν. Τὰ τοῦ Χαλεπίου πιστεύω νὰ τὰ ἔμαθε οἱ καταραμένοι παπίστια

ἐσύστησαν τὸν Μάξιμον μὲ τὸ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Μεχμέτ ἐφέντη καὶ ἐλτζή τοῦ Φράντζα, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἠμπόρεσε νὰ τὸ ἐμποδίσῃ ὁ κάλφας, καὶ ὁ ψευτὸ μολλᾶ Μουσταφᾶς μάλιστα μὲ εἶπε πάλιν σὰν θέλετε αὐτοῖον τὸ παίρνετε, ἐμᾶς μᾶς ἐπρόσταξεν ἡ πόρτα καὶ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἀντισταθοῦμεν, μὲ εἶπε καὶ τοῦτο, ἐκεῖνοι ἔδωσαν μόνον ἡμᾶς χίλια γρόσια ἔσεῖς τί δώσατε; Ἔλαβα παρὰ τοῦ πασιᾶ παρασκευᾶ τὸ γράμμα της τὰ χίλια γρόσια καὶ ἐξώφλησα διὰ τοὺς τόπους ὅπου μὲ γράφει τώρα νεωστὶ νὰ δώσω μόνον τοῦ ἀρχιμανδριτοῦ κυρ Ἰγνατίου ἔδωσα τὰ πενήντα γρόσια, ἐπειδὴ τὰ πενήντα τὰ ἔδωσα τὸν Ἰούνιον, ἔδωσα καὶ τὸν Χατζή Πέτρον διὰ τοῦ παιδιοῦ τὰ ρούχα ὅπου μὲ ἔγραφε γρ. 20 ἄσπρα 57 αὐτὰ εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸ κατὰστιχον ὅπου στέλνω. Τὰ δὲ λοιπὰ ἀκόμη δὲν τὰ ἔδωσα, καὶ κάμω λογαριασμόν καὶ δραμᾶς; ἀπομένει πολλὰ ὀλίγα μὲ τοῦ κουγιουμτζή διὰ τὴν κορώνα, ἐπειδὴ ὁ πεϊζαδὲς δὲν θὰ δώσῃ, καὶ μὲ γράφει νὰ μὴν τὰ ζητήσῃ ὁ Γιαννάκης ἐνοχλητικῶς προσμένοντας καὶ ἐγὼ τὸν σαὶ δὲν τὰ ἔδωσα ἀκόμη εἰς τοὺς τόπους ποῦ μὲ γράφει, καὶ περνώντας μερικαῖς ἡμέραις ἂν δὲν φανῇ ὁ πεζοδρομὸς θέλω τὰ δώσῃ ἐπειδὴ εἶναι εἰς τὰ γράμματά της καὶ μὲ τὰ ζητεῖ. Μὲ γράφει διὰ τὸ κατὰστιχον, τὸ ὅποῖον εἶχα ἔτοιμον νὰ τὸ στείλω, ἐπειδὴ καὶ ὁ δοῦλός της ἐγὼ δὲν ἀγαπῶ τὰ πολλὰ περδέματα, μόνον θέλω νὰ ξεκαθαρίζω διὰ νὰ ἡσυχάζῃ ὁ νοῦς, τὴν παρακαλῶ δὲ ἂν εἶναι ὀρισμὸς της σὰν στοχασθῇ τὸ κατὰστιχον νὰ τὸ υπογράψῃ διὰ νὰ εἶμαι ἂν ρωτηθῶ ἐλεύθερος καὶ ἀπὸ οἰκείου καὶ ἀπὸ ξένους. Ἐγὼ δεσπότη μου εἶμαι κατὰ πάντα εὐχαριστημένος εἰς τὴν φιλοδοξίαν της καὶ ὅχι εἰς ἄλλο, μόνον ἡ μακαρία καὶ σεβασμία της εὐχὴ νὰ μὲ ἐνδυναμώσῃ νὰ τὸ φέρω εἰς πέρας ἀγαθόν. Ὁ ἅγιος Ἐδέσης τὴν προσκυνεῖ εἰς τὸ νηοί τὴν Προίκηπον διὰ τὴν ὑποψίαν τοῦ θανατικοῦ ἕως νὰ ἔλθουν τὰ ἀμάξια νὰ πηγαίνῃ διότι φοβᾶται διὰ θαλάσσης καὶ εἶπαν οἱ καπικεχαγιάδες πῶς εἶναι διὰ νὰ ἔλθουν σὲ δέκα εἴκοσι ἡμέραις καὶ τὸν στέλνουν. Ταῦτα κατὰ τὸ παρὸν ἐπειδὴ καὶ δὲν ἦλθεν ὁ σαῆς ὁμως παρακαλῶ τὸν Ἅγιον Θεὸν εἰς ὀλίγας ἡμέρας νὰ τὴν ἀπολαύσω διὰ νὰ εὐφρανθῶ πανοικεῖ καὶ ἄλλοι πολλοὶ καθὼς εἶναι γνωστὸν τοῖς πᾶσιν, ἀμήν, ἀμήν, ἀμήν.

Τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιωτάτης μακαριότητος
πρωτοψάλτης Ἰωάννης καὶ δούλος αὐτῆς

Ἡ ἀπόκρισις

β/8 Τιμώτατε καὶ μουσικολογιώτατε ἡμέτερε καπικεχαγιᾶ Κυρίτζη Ἰωάννη, υἱὲ ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὲ τῆς ἡμῶν μετριότητος εὐχόμεθά σοι πανοικεῖ καὶ εὐλογοῦμεν δεόμενοι τοῦ Παναγίου Θεοῦ ὑπὲρ τῆς καλῆς υγείας εὐτυχίας καὶ σωτηρίας της, διατρέχοντες τὴν ἐσχάτην τοῦ παρελθόντος Σε-

πτεμβρίου ἐλάβαμεν τὸ 28ην σημειωθὲν καὶ σταλθὲν ἡμῖν γράμμα της, καὶ ἐχάρημεν διὰ τὴν καλῶς ἔχουσαν καὶ ἐφετὴν ἡμῖν υγείαν της, διηπορήσαμεν δὲ καὶ διὰ τὴν μέχρι τοῦδε ἀργοπορίαν τοῦ Σαὶ ὅπου δι' αὐτοῦ ἀποκριθήμεν εἰς τὸ συνοδικὸν γράμμα ὅπου μᾶς ἐστάλη καὶ δι' ἄλλας ἀναγκαίας ὑποθέσεις, καὶ διὰ τοῦτο ἐμβάλλοντάς μας εἰς δισταγμὸν περὶ τῆς μηδ' ὅλως ἐλεύσεώς του ἐβιάσθημεν νὰ γράψωμεν πάλιν τὰ ἴδια ἀπαρallάκτως τοῖς προτέροις γράμματα καὶ νὰ τῆς τὰ στείλωμεν εἰς τὰ ὅποια τοῖς σημειοῦμεν περὶ πάντων τῶν ὑποθέσεων μου τοῦ τε Σωφρονίου καὶ τοῦ πολὺ παρ' αὐτῶν νῦν τεταραγμένου Χαλεπίου λοιπὸν ἄς τὰ κινήσῃ νὰ εὐδοιωθῇ μὲ τὴν καλὴν ἰσχὺν καὶ δύναμιν τοῦ Παναγιωτάτου, εὐρισκόμεθα καὶ εἰς κάθε ἔξοδον ὅπου τρέχει καὶ νὰ μὴν βιάσῃ τὴν ἰδικήν μου παρουσίαν αὐτῇ γὰρ μήτε αὐτόσε θέλει φανῇ λυσιτελής, μήτε εἰς τοὺς ἡμετέρους ἐπαρχιώτας θέλει φανῇ εὐλογος διὰ τὴν ἐπικεισομένην τῶν ὑπεναντίων αἰσχύνην, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ Χαλέπι θέλει προτιμηθῇ ὅσον δύναται νὰ περαιοθῇ τίποτε εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν καθ' ὃν κεκηνὸς τὸ στόμα ἀνῆλθε καὶ ὁ ἡγεμὼν εἰς Χαλέπιον, οἱ ὅποιοι μήτε τὸ γενόμενον μπεράτι διὰ τὸν Μάξιμον ἠδυνήθησαν νὰ κάμουν ἱεζρὰ διὰ τὴν ἐμφοβίαν του, καὶ πρέπει νὰ τὸ ἀπαίτησῃ μὴ στοχαζόμενος μήτε φράντζα μήτε Μεχμέτ ἐφέντη, διότι αὐτοὶ δὲν ἠμποροῦν νὰ φανοῦν πῶς τὸν βοηθοῦν ἀλλὰ καὶ ὀνειδίζονται. Καὶ ὅσον τοὺς λατινοφρονοῦντας ἡ κατ' Αἴγυπτον καταστροφή γενομένη εἰς αὐτοὺς ἠδυνήθη νὰ τοὺς ταπεινώσῃ, κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον εἶναι δυνατόν καὶ οἱ ἐν Χαλεπίῳ νὰ παιδευθοῦν. Μᾶς γράφεις ἐπομένως περὶ τῆς τελείας λήψεως τῶν ἄσπρων ἀπὸ τὸν πασιᾶν παρασκευᾶν καὶ ἀπὸ τούτων ἔξοδον ὅπου ἔκαμε εἰς τὰ διορισθέντα παρ' ἡμῶν μέρος, καθὼς ἐφάνη τὸ σταλὲν εἰς ἡμᾶς κατὰστιχόν της, τὸ ὅποῖον δὲν ἐσφραγίσσαμεν ἕως οὗ νὰ γράψῃς εἰς πλατὺ καὶ μεγάλο χαρτὶ ἄλλα δύο διὰ νὰ ὑποχωρῇ τὰς ὑπογραφάς μας καὶ νὰ περιέχῃ ἀκόμη καὶ ἀπὸ ποῦ καὶ ὅσα ἔλαβες, τὸ ἐν κατὰστιχον νὰ μένῃ εἰς ἡμᾶς καὶ τὸ ἄλλο σφραγίσαντες καὶ ὑπογράφαντες καθὼς γράφει νὰ τῆς τὸ στείλωμε διὰ νὰ εἶναι ἐλεύθερος. Γράφομεν κατὰ τὸ παρὸν τῷ μεγαλοπρεπεστάτῳ αὐθέντῃ Οὐγγροβλαχίας καὶ τοῖς ἄρχουσιν αὐτοῦ γράμματα καὶ ἄς τὰ ἐξαποστείλῃ, ἀποκρινόμενη δὲ ἡμῖν καὶ στέλλοντας τὸ ρηθὲν κατὰστιχόν της ἄς δώσῃ καὶ νὰ σημειώσῃ ἐν αὐτῷ τὰ πενήντα γρόσια ὅπου πρότερον ἐδιορίσαμεν νὰ δοθοῦν εἰς μιὰ τοῦ διάκου Προχώρου. Ταῦτα ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἡμεῖς δὲ ἐλθόντες ἕως τώρα μέχρι Τριπλόεως, ἐλπίζομεν τὰς ἐλευσομένας δεσποτικὰς ἐορτὰς νὰ φθάσωμεν εἰς Δαμασκὸν καὶ νὰ ἐκτελέσωμεν πολὺν χαροποιηθέντες καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περιήγησιν ὅπου ἐκάμαμε τῶν ἐπαρχιῶν μας, ἐπειδὴ τοὺς εὐρήκαμεν ὀρθοδοξοῦντας καὶ ἡρεμοῦντας καθὼς ἀγαπούσαμε καὶ ὀλίγους τοὺς ἐν αὐταῖς ἀπαξ φθάσαντες γενέσθαι κακολύκους, καὶ τούτους ἀδικαίει, καὶ τὸ τρίτον μέρος τοῦ Χαλεπίου εἶναι ὀρθόδοξον, καὶ διὰ τὴν ἐμφοβίαν του

τὸ ἄλλο ἀδύνατον κακόλουν, τοὺς ὁποίους καὶ πρῶτον καὶ τώρα ἐγνωρίζομε εἰς τὴν προϋπάρχοντιν ὁποῦ μᾶς ἔκλειπε γενόμενος εἰς Ἰτλίον πλῆθόν τους, καὶ ἄμποτες ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ μετὰ τὴν συμπαρίστατον τῶν τοιγῶν ὁποῦ ἔχομε καὶ ἀναφανόντων τοῦ λοιποῦ νὰ μᾶς ἡσυχάζῃ. Ὡς μᾶς γοήθη διὰ τὴν Παλσίαν ὁμίζοντων τοῦ μακαρίου κατηχεργαῖά μας, ἃν ἔκαμε ὑπακοὴν καὶ ἔδωκε τὰ εἰς αὐτὴν ἀμανάτα, ἔπρεπε καὶ ἡ λογικὴς τῆς μετὰ τοὺς ἐλθόντας εἰς τὰ ἡμέτερα ἀπιστίδες νὰ μᾶς στείλῃ τὰ ἀσημὰ ὁποῦ τῆς εὐρίσκονται σημειώοντες καὶ τὴν ποσότητά των πόσα κοίματα δηλαδὴ εἶναι, καὶ ποῦ καὶ τὰ ἐγκλίτια καὶ ἃς ἔχομε καὶ ἀπὸ τοῦδε εἰδῶν. Τὸν χρυσόχρον κατέτιξεν γιαννάση ἐνθόμια καὶ εἰπέ του τὴν κοίωνα νὰ τὴν στολίσῃ εἰς τόπον τῶν πετρῶδων μετὰ κάποια δέλινα ποικιλόχροα ὄρατα νὰ τ' ἀφίσουν καὶ γνωρίζω δὲν εἶναι τώρα καιρὸς νὰ ζητοῦμε λίθους τιμῆς, ἀλλ' οὔτε συμφέρουν, ἃς τὴν τελείωσιν, καὶ λαβέτέ τιν εἰς χεῖρός σας πληρώνοντες τὰ ἔξοδα καὶ τὸν κόπον του μέχρι ὀβολοῦ καὶ ἃς ἔχη τὴν εὐχὴν ὁμοῦ καὶ ὁ φίλτατός της υἱὸς κατετίξῃς Μανολάκη, εὐχόμεθα καὶ τὸ ἀρχοντικὸν τῆς λογικότητός της σὺν τοῖς φιλάτοις αὐτῆς τέκνοις καὶ τὰ ἔτη της θεοδὲν σωτήρια καὶ ἡ εὐχὴ καὶ ἡ εὐλογία τῆς ἡμῶν μετριότητος εἴησαν μετ' αὐτῆς.

1753 Ὀκτώβριος.

Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Παναγιώτατον

β)9. Παναγιώτατε, καὶ σεβασμιότατε ἀρχιεπίσκοπε Κων/πόλεως, Νέας Ρώμης καὶ οἰκουμένης πατριάρχᾳ κτίριε, κύριε Κύριλλε, ἐν ἡγίῳ πνεύματι ἀγαπᾷτε ἀδελφέ, καὶ συλλειτουργῶν περὶ τὸν εὐαγγέλιον τῆς ἡμῶν μετριότητος, τὴν ὑμετέραν παναγιότητα μετὰ καθηκτικῆς ἀγάπης ἀδελφικῶς ἀπαυξόμενοι, ἡδίστα χαίρομεν, δεόμενοι ἔκτενως τοῦ παναγίου Θεοῦ νὰ τὴν διαφύλαττῃ ἐν ὑγιείᾳ μετὰ μακαριότητος, εὐδαμονίᾳ μετ' εὐζωίας, χαριζόμενος αὐτῇ καὶ τὰ σωτήρια ἀγαθὰ, καὶ καταθύμια. Πρώτιστα ἔτι ἔχοντες καὶ τῶν συναδελφῶν ἀρχιερέων συνέλευσις, καὶ ἀπόφασις διὰ γράμματος νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὰ αὐτὸς, καὶ διὰ τὰ ἀναφερόμενα ταῦτα πολυδύνα βάσανα τῶν ἐπαύτων νὰ γίνῃ διάσκεψις κοινή, καὶ διόρθωσις, ἡμεῖς δὲ γνωρίζοντες τὴν ἀπὸ ταύτης γεννησομένην εἰς τοὺς ὑμετέρους Χορσιανοὺς σύγχυσιν, καὶ ταραχὴν μετὰ τὸ νὰ μὴν τοὺς εἰδικαιεν ἀκόμη, ἀπεκρίθημεν ὅτι ἀδύνατον εἶναι κατὰ τὸ παρὸν καὶ ἡ πρὸς βασιλεύουσαν ἀπειθίς μας, ἔτι καὶ ὅτι ἤθελεν περὶ αὐτὴν ἀπὸ αὐτὰ τὰ δεινὰ ἡ παναγιότης της, τὸ στέργειν ἀφάνοντες πάλιν τὴν ἑλευσιν μᾶς εἰς τὴν δευτέραν ὑμῶν σκέψιν καὶ διαμνήναν, ὅμως δὲν ἐτύχουμεν πλέον ἀποκρίσεως, καὶ διὰ τοῦτο πάλιν γράφοντες τῆς δηλοποιούμεν, ὅτι ἐπαγαγγέλαμεν τὸν ἡμέτερον κατισεργαζὺν πνευματικὸν της τέκνον, καὶ πρωτοψάλτην Κυρίτζη Ἰωάννην εἰς ὅτι

ὑπερ σιστάσεως τοῦ θρόνου μας ἤθελε τὸν προστάξῃ, νὰ νεύσῃ προθυμότητα, καὶ νὰ παρασταθῇ μετ' ἰδία μας ἔξοδα, ὁποῦ θέλοιεν ἀποκριθῇ, λοιπὸν παρακαλοῦμεν, νὰ μὴν παραβλέπονται τὰ πράγματα, καὶ βέβαια κοντὰ εἰς τὴν ἀσχήνην θέλουν μᾶς προσεγγίσει καὶ ἀνησυχίαν, ἀλλὰ μετὰ τὸν θεσμὸν ὁποῦ κέκενται ζῆλον ὡς σῦλος ἀπαράφρακτος τῆς ἐκκλησίας νὰ τὰ ἀπαντήσῃ γενόμενος ἱατὸς ἐπίβολος ὅσον εἰς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Χαλεπίου, τόσον καὶ εἰς τὴν τοῦ ἁγίου Πτολεμαῖδος καὶ Σωφρονίου, καὶ μάλιστα ἐν τῷ παρόντι καιρῷ καθ' ὃν ἀνέχεται ὁ τοῦ Μισαρίου ἡγεμὼν εἰς τὸ μνησοῦπι τοῦ Χαλεπίου, ὁ ὁποῖος ἰδὼν παιδευέντας τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ ἀντικειμένους ἡμῖν, ἔγινε καὶ βουκόφης τῶν πραγμάτων, καὶ θέλει περισσότερον παιδεύσειν τοὺς εἰς Χαλέπιον, ἀποστέλλον καὶ ὅσους ἂν δι' ὀρισμοῦ ἐλεύσεται εἰς βασιλεύουσιν, καὶ γὰρ αὐτοὶ τοιαύτης φήμης ἐξεδωμένους τὴν ἐσχάτην ἀπολύσει, μίση τὸ γινόμενον περὶ διὰ τὸν Μάξιμον ἐδυνήθησαν νὰ ποιήσιν ἰεζρά, ταῦτα μὲν περὶ τούτων, ἃς μὴν ἀπαξιωθῶμεν δὲ καὶ συγχῶν γραμμάτων της ἐμφανόντων τὰ περὶ τούτων, καὶ πρὸ πάντων τὴν πολιτάδητον ἡμῶν ὑγείαν της, ἥς τὰ ἔτη θεοδὲν ἐπιμήματα, καὶ σωτηριωδέστατα.

1753 Ὀκτώβριος.

ΣΤ' γ/1.

Πρὸς τὸν Μικρομδεῖας (ἡ ὑπόθεσις)

Εὐδοκίμενοι σὺν Θεῷ εἰς Σιμόνην, δὲν ἐλείψαμεν νὰ προσαγορεύσωμεν διὰ τοῦ παρόντος μας καὶ τὴν ὑμετέραν πανιερότητα δηλοποιούντες ὅτι ἐφθάσαμεν καλῶς, καὶ ἃς εἶναι καλὰ ὁ Ἅγιος Σιμόνης μᾶς ὑπεδέχθη ἀσπασίως καὶ φιλοφρόνως μετὰ ὅλον του τὸ εὐλογημένον ποίμνιον, καὶ ἐλπίζομεν νὰ μᾶς γνῇ καὶ καμμία βοήθεια, ἀνταμώσαμεν καὶ συμπατριώτας της καὶ συγγενεῖς καὶ χαίρομεθα πνευματικῶς, μᾶς ἐλύτησεν ὅμως ἡ ἀνποταξία καὶ ἀδικία τοῦ ἁγίου Χαλδίας ὁποῦ δὲν ἐνήρισεν οὔτε πατριαρχικὰ συνοδικὰ γράμματα οὔτε βασιλικὰς ἐπιστολὰς, ἀλλὰ βούλεται νὰ ἀρπάσῃ ληστρικῶς καὶ παρὰ νόμον τὰ ὄρια τοῦ ἡμετέρου Ἀμίδης, καθὼς φαίνεται ἀπὸ τὸ γράμμα του, τοῦ ὁποῦ τοῦ ἰσοῦ ὁποῦ στέλνομεν ὁμοῦ, καὶ τὸ συνοδικὸν ὁποῦ δὲν ἐνήρισεν διὰ τὸ θεοφύλακτον ἐπειδὴ καὶ ὅταν ἐσταθῇ ἦτον ἀσθενής, καὶ παρακαλοῦμεν τὴν πανιερότητα της ἐπειδὴ καὶ ἐγνωρίζομεν τὴν ἀγάπην της, καὶ ὅτι λαλεῖ τὸ δίκαιον, νὰ ὁμολόγη καὶ νὰ ἐπερασιπθῇ τὸν ἡμέτερον Ἀμίδης ὁποῦ νὰ τοῦ δοθῶν καὶ δεύτερα πατριαρχικὰ ἀποφασιστικὰ γράμματα νὰ λείψῃ ὁ Χαλδίας, καὶ νὰ ἐπισταθῇ τὴν ἐπαρχίαν του, καὶ νὰ μὴ ζητῇ νὰ χαλάσῃ αὐτὴν τὴν ποσὴν ἐπαρχίαν τοῦ Ἀμίδης, ὅπου ἄλλο τίποτε δὲν ἔχει, καὶ δὲν τὸ στέργομεν, ἀλλ' οὔτε θέλομεν τὸ ἀποσιωπήσῃ νὰ γαθῇ καὶ αὐτὴ ἡ ἐπαρχία τοῦ θρόνου μας, διὰ τοῦτο καὶ γράφομεν καὶ μόνον τῆς πανιερότητός της ἐπειδὴ καὶ ἀγαπᾷ τὸ δίκαιον καὶ βοηθεῖ ἔκκαλοι καὶ ἀείποτε τὸν ἀποστολικὸν θρόνον μας ὡς